

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-47/2007/58.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa

- **Kereskedelmi és Hitelbank Nyrt.** (Budapest),
- **K&H Pannonlízing Pénzügyi Szolgáltató Holding Zrt.** (Budapest),
- **K&H Autófinanszírozó Pénzügyi Szolgáltató Zrt.** (Budapest),
- **K&H Medicina Egészségpénztár** (Budapest),
- **SuperShop Marketing Kft.** (Budapest) és az
- **Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Dolgozók Önkéntes Kölcsönös Pénztár** (Budapest)

ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása miatt indított eljárásban tárgyaláson meghozta az alábbi

határozatot

A Versenytanács megállapítja, a Kereskedelmi és Hitelbank Nyrt. 2003 áprilisától egyes piaci tájékoztatásaiban a fogyasztók megtévesztésére alkalmas tájékoztatást adott az általa kibocsátott hitelkártyák kamatmentes használatáról.

A Versenytanács kötelezi a Kereskedelmi és Hitelbank Nyrt.-t 15.000.000 Ft (Tizenötmillió forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557 számú bírságbevételi számla javára köteles megfizetni.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

I n d o k o l á s

1. A Gazdasági Versenyhivatal annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást, hogy a Kereskedelmi és Hitelbank Nyrt. (a továbbiakban: K&H) megsértette-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) III. fejezetének rendelkezéseit a hitelkártya termékeivel kapcsolatosan adott kamattájékoztatásokkal.

A Gazdasági Versenyhivatal az eljárásba ügyfélként bevonta a K&H Pannonlízings Pénzügyi Szolgáltató Holding Zrt.-t (a továbbiakban: K&H Pannonlízings), a K&H Autófinanszírozó Pénzügyi Szolgáltató Zrt.-t (a továbbiakban: K&H Autófinanszírozó, illetőleg együtt: K&H Lízingscsoport), a K&H Medicina Egészségpénztárt (a továbbiakban: K&H Medicina), az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Dolgozók Önkéntes Kölcsönös Pénztárát (a továbbiakban: ADOSZT) és a SuperShop Marketing Kft.-t (a továbbiakban: SuperShop), mivel a vállalkozások valószínűsíthetően részesei voltak a vizsgált magatartásnak.

I. Az eljárás alá vontak

2. Az univerzális kereskedelmi bankként működő K&H 1987. január 1-jén kezdte meg működését. Több összefonódást követően jelenleg Magyarország második legnagyobb bankja. Piacvezető a vállalati szegmensben és a második legerősebb szereplő a lakossági üzletágban, a bankkártya üzletágban a harmadik legnagyobb szereplő.

Az elmúlt években a Versenytanács több esetben állapította meg, hogy a K&H a Tpvt. III. fejezetébe ütköző magatartást tanúsított (Vj-153/2004., Vj-33/2005., Vj-45/2006.).

3. A K&H Pannonlízings Zrt. és a K&H Autófinanszírozó Zrt. az ún. K&H Lízingscsoport tagjai, amely a K&H irányítása alatt áll. A 2001-ben létrejött lízingscsoport az eszközalapú finanszírozás teljes tárházát kínálja magánszemélyeknek, vállalkozásoknak és intézményeknek (gépjármű-finanszírozás, eszközök, gépek és berendezések finanszírozása, autópark-kezelés, flottalízings stb.).

4. A K&H csoporthoz tartozó K&H Medicina a K&H Egészségpénztár és a Medicina Egészségpénztár 2002-ben bekövetkezett egyesülésével jött létre. A 2006. év IV. negyedévében a harmadik legnagyobb taglétszámmal és pénztári vagyonnal rendelkezett.

5. Az ADOSZT munkahelyi alapon szerveződő, országos, egészségügyi célú, önszervező feladatokat ellátó, kiegészítő egészségpénztár, amely 2000 februárjában alakult az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Dolgozók Országos Szakszervezeti Tanácsának kezdeményezésére és az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal munkáltatói támogatásával.

6. Az 1998-ban alakult SuperShop Kft. elsődleges tevékenysége a SuperShop elnevezésű közös pontgyűjtő kártya fejlesztése és üzemeltetése, a SuperShop Törzsvásárlói Programban részt vevő személyek részére pontgyűjtés-pontbeváltás révén a programban meghatározott feltételek szerinti kedvezmények biztosítása. A pontgyűjtő eszköz a kártya, amellyel törzsvásárlói pontokat lehet gyűjteni és beváltani.

A Törzsvásárlói Programban jellemzően saját piacukon jelentős szereppel bíró pontgyűjtő és pontbeváltó (K&H, Plus, Kaiser's, OMV, OBI, Photo Hall), illetve csak pontbeváltó (Vista Utazási Irodák, Kanyon Aktív Utazási Iroda, Neckermann Utazási

Iroda, Magyar Könyvklub, Fővárosi Nagycirkusz, egyes autókereskedők) partnerek vesznek részt.

A Törzsvásárlói Program indulásakor bevezetett pontgyűjtő kártya a chippel ellátott SuperShop Törzsvásárlói Kártya volt. A SuperShop Kft. a Törzsvásárlói Programban különleges partneri státusszal rendelkező K&H megkeresésére társult a SuperShop Visa Electron hitelkártya kibocsátáshoz a Törzsvásárlói Programban részt vevő fogyasztók szélesebb körű kiszolgálása érdekében. A SuperShop kártyák meghatározó részét a bankkártya funkció nélküli SuperShop Törzsvásárlói Kártya teszi ki, a co-branded hitelkártya aránya csekély.

II.

Az érintett termékpiac

7. A jelen eljárásban elsődleges érintett piacnak a lakossági ügyfelek részére kibocsátott hitelkártyák piaca minősül.

8. A bankkártya (ezen belül a betéti és a hitelkártya) elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszköz, amely birtokosa számára lehetővé teszi, hogy a kártyával vásárláskor fizessen vagy készpénzt vegyen fel. A betéti kártya bankszámlához kapcsolódik, használatának fedezetéül pedig a számlán lévő pénzösszeg (számla egyenlege) vagy a számlához kapcsolódó hitelkeret szolgál. A hitelkártyához ezzel szemben ún. hitelszámla szükséges, amelyen nem kell pénzt elhelyezni, a kártyabirtokos a bank által rendelkezésére bocsátott hitelkeretet használhatja vásárlásra és (kártyatípus függvényében) készpénzfelvételre az ún. hitelszámla terhére.

9. Hitelkártya kibocsátásakor a kártyakibocsátó hitelképesség vizsgálatot követően hitelkeretet bocsát a kártyabirtokos rendelkezésére, melyet kizárólag a hitelkártyával lehet felhasználni. Az elszámolási időszak végén a kártyabirtokos eldöntheti, hogy a tranzakciókat tételesen tartalmazó bankérintőben meghatározott határidőig teljes mértékben vagy csak a szerződésében meghatározott mértékig egyenlíti ki tartozását. Ha a kártyabirtokos fizetési határidőig a teljes tartozását visszafizeti, vásárlásainak összege kamatmentes (egyes szolgáltatóknál a visszafizetést egy összegben szükséges megtenni). Amennyiben tartozásának csak egy részét fizeti vissza, banktól függően vagy a tranzakció teljes összegére, vagy csak a ki nem fizetett hányadra számítják fel a kamatot (egyes bankok a vásárlási tranzakcióként definiált csoportos beszedési megbízás esetén sem számítanak fel kamatot).

Nem vonatkozik a kamatmentesség a készpénzfelvételi műveletekre, ezek ugyanis a tranzakció keltétől kamatoznak.

10. A magyar piacon négy nemzetközi kártyatársaság (Visa, MasterCard, American Express, Diners) logója alatt történik hitelkártya kibocsátás, amelyben tizenöt bank érdekelt.

A hitelkártya piac az elmúlt években gyors fejlődésen ment keresztül Magyarországon. A kártyaszám többszörösére nőtt, a hitelkártyával bonyolított forgalom növekedése pedig meghaladta a kártyaszám növekedését is.

A 2006. évben a hitelkártyák aránya az összes bankkártyán belül már majdnem elérte a 25%-ot, ám a bankkártya műveleteken belüli arány ettől jelentősen elmarad, a készpénzfelvételek esetében 3% körüli, a vásárlási tranzakciók esetében 15% körüli. A hitelkártyák esetében a vásárlások értékének aránya 64% fölött van, a tranzakciók darabszáma alapján pedig a vásárlások a hitelkártya-műveletek mintegy 81%-át teszik ki.

A hitelkártya-számon belül 13%-os a co-branded kártyák aránya.

11. A hitelkártyák mint készpénzkímélő és készpénz-helyettesítő funkciót ellátó bankkártyák kibocsátására és használatára vonatkozóan számos jogszabály tartalmaz rendelkezéseket [így különösen a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény, a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.), a pénzforgalmi szolgáltatásokról és az elektronikus fizetési eszközökről szóló 227/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet].

12. A hitelkártyák működését, illetve annak feltételeit a kártyakibocsátók a kártyabirtokossal kötött szerződésekben szabályozzák, a szerződési feltételek körébe tartoznak az általános szerződési feltételek (ÁSZF), Hirdetmények, üzletszabályzatok is. Ezekben kerülnek rögzítésre a hitelkártyákkal kapcsolatos fogalmak (egyebek közt - rendelkezésre álló és felhasznált - hitelkeret, elszámolási időszak, hitelkamat felszámítása, türelmi időszak, hitelkamat felszámítás módja, fizetési határidő, minimum törlesztés).

A kamatmentes periódust nyújtó hitelkártyákhoz kapcsolt kamatmentes időszak jellemzően 45 nap (de ettől eltérő is lehet), ami (általában 30 napos) elszámolási és (általában 15 napos) türelmi időszakból tevődik össze.

A kamatszámítás módját tekintve jellemző piaci gyakorlat, hogy kamatmentes periódus vásárláshoz biztosított abban az esetben, ha a fizetési határidőig megtörténik a felhasznált hitelkeret (amely a vásárlási tranzakció összege mellett költségtevézőket is magában foglal) visszafizetése.

Nem egységes a gyakorlat a fizetési határidőig meg nem fizetett felhasznált hitelkeretre történő kamatszámítás vetítési alapja tekintetében:

- egyes bankok a tranzakció időpontjától a még nem törlesztett összeg után számítanak fel kamatot (ez a módszer minősült korábban jellemzőnek),
- más bankok a tranzakció időpontjától kezdődően a vásárlás teljes összegére számítanak fel kamatot,
- előfordul az is, hogy az esedékesség havának első napjától számít fel kamatot a bank.

Kiemelendő, a vásárlások (adott esetben csoportos beszedési megbízás) utáni kamatmentesség elérhető akkor is, ha az érintett periódusban nemcsak vásárlásra, de készpénzfelvételre is sor került, viszont nemcsak az elköltött összeg, hanem az összes esedékes díj is befizetendő.

13. A hitelkártyához kapcsolódó két állandó díj a kártya éves díja és az egyenlegértékesítő díja, azonban ezeken kívül számos más, eseti jellegű díj is felszámításra kerülhet (készpénzfelvétel díja, egyenlegkérdés díja, limit módosítás díja, PIN pótlás, kártya csere díja stb.).

14. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: PSZÁF) 15 pénzügyi intézményre kiterjedően felmérést végzett a lakosság számára hitelkártya szolgáltatást nyújtó hitelintézetek gyakorlatát, a hitelkártyák THM-jének számítását és közzétételét, valamint a kamatmentes periódus szabályait illetően.

A kamatmentes periódusra és a minimálisan visszafizetendő összegre, továbbá az ennek nem teljesítése esetén alkalmazandó következményekre vonatkozó szerződési feltételekkel kapcsolatban a PSZÁF kiemelte,

- a cégek általános szerződési feltételeiből, az üzletszabályzatokból vagy kondíciós listákból kitűnik, hogy nem számítanak fel ügyleti kamatot, amennyiben az ügyfél vásárlási tranzakció esetén a számlakivonatban is meghatározott fizetési türelmi időszak végéig maradéktalanul visszafizeti a felhasznált hitelkeretet. Amennyiben az ügyfél nem fizeti vissza a felhasznált hitelkeretet határidőn belül, a vásárlási tranzakció napjától a bank kamatot számít fel (egyes szolgáltatóknál a visszafizetést egyösszegben szükséges megtenni),
- készpénzfelvételi vagy egyéb tranzakció esetén a bankok minden esetben ügyleti kamatot számítanak fel a tranzakció napjától kezdődően,
- egyes bankok a vásárlási tranzakció analógiájára csoportos beszedési megbízás esetén sem számítanak fel kamatot,
- a fizetési türelmi időszak legtöbb bank esetében 15 nap, de előfordul 9 nap is,
- a bankok a minimum visszafizetendő összeget a mindenkor hatályos Hirdetményben/kondíciós listában határozzák meg, százalékban és/vagy fix összegben. A legtöbb bank esetén a minimum fizetendő összeg mértéke a felhasznált hitelkeret 5%-a, minimum 2.000 Ft, illetve a felhasznált hitelkeret 5%-a, minimum 5.000 Ft. Mindazonáltal ettől eltérő mértékre is van több példa (igényelt hitelkeret 5,6,7,8,9 vagy 10%-a; 10%-ban határozza meg a minimum törlesztés összegét három bank; a minimum fizetendő összeg 7% egy bank esetében),
- egyes bankok meghatározzák, hogy amennyiben a felhasznált hitelkeret összege nem éri el a mindenkor hatályos Hirdetményben meghatározott minimum fizetendő összeget, a felhasznált hitelkeret teljes összegét köteles az ügyfél megfizetni,
- az ügyfél fizetési késedelme esetén (ha a fizetési határidőig a minimum fizetendő összeget nem fizeti meg) a bankok késedelmi kamatot és/vagy késedelmi díjat számítanak fel, a kártya használatát korlátozhatják vagy letilthatják. A gyakorlatban ennek a lehetőségkörnek számos kombinációjával lehet találkozni,
- a késedelmi kamat mértéke a Ptk. diszpozitív szabálya szerint jelenleg hitelkamat + évi 6% (két bank lejárt tartozásnál évi 25 %-os mértéket határozott meg),
- a késedelmi díj mértéke bankonként változó (1.500-3.500 Ft), amelyet a bankok alkalmanként szabnak ki.

A PSZÁF a hitelkártyára vonatkozó panaszok kapcsán ismertette,

- a fogyasztók jelentős része nincs pontosan tisztában a kamatmentes periódus jellemzőivel. Ezen belül nem tudatosul a fogyasztókban vagy a tájékoztatások alapján nem tudják, hogy csak akkor van kamatmentesség, ha a meghatározott időn belül az adott terméknel meghatározott módon teljesítik a befizetést,

- nem tudatosul a fogyasztókban az sem, hogy amennyiben nem a felhasznált teljes összeget fizetik vissza, akkor a teljes igénybevett hitelösszeg válik kamatkötelessé, nem csupán a vissza nem fizetett hitelösszeg-rész.

A PSZÁF megállapította,

- a pénzügyi intézmények számos ügyféltájékoztató anyagban tájékoztatják ügyfeleiket a kamatmentes periódusról, azonban a tájékoztatás módja fogyasztóvédelmi szempontból aggályos,
- a cégek valamennyi hitelkártyára vonatkozó dokumentuma, hirdetése szól a kamatmentes periódusról („akár 45 napig kamatmentes”), továbbá a minimum visszafizetendő összegről, arra azonban nem hívják fel hangsúlyosan az ügyfél figyelmét (bár kétségtelen, hogy a szerződésekben ez szerepel), hogy a kamatmentes periódus csak abban az esetben él, ha a felhasznált teljes hitelösszeget a fizetési határidőig megfizeti. „Részlegesen” ez az opció nem vehető igénybe, tehát ha a minimum összeget meghaladóan, de nem a teljes összeget törlesztik, nincs kamatmentes periódus a törlesztett részletet illetően,
- a kamatmentes periódus működésének megismerése az általános szerződési feltételekből vagy egyéb dokumentumokból meglehetősen bonyolult, ezért a PSZÁF javasolja az erre való kifejezett figyelemfelhívást.

15. A hitelkártyák alapfunkciójukon felül egyéb, társított funkciókkal (pl. pontgyűjtő, loyalty) is felruházhatók.

A co-branded kártya olyan, a felek által közösen elfogadott arculati jegyet viselő, nemzetközi használatra is alkalmas, forint elszámolású, elektronikus környezetben használható, mágnessávval és chippel ellátott (adott esetben az egészségpénztári költségek bonyolítására is alkalmas) debit típusú bankkártya, illetve hitelkártya, amely adott esetben például egy törzsvásárlói kártya valamennyi szolgáltatásának nyújtására is alkalmas.

A co-branded kártyák kibocsátója továbbra is egy pénzügyi intézmény, azonban a közös kártyák a bank mellett lévő kereskedő (szolgáltatást nyújtó) vagy non-profit partner érdekeit (forgalmának növelését) is szolgálják, a fogyasztók részére pedig plusz szolgáltatást nyújthatnak (például a vásárlás során gyűjtött pontok értékét levásárolhatják). A co-branded kártyák hitelkártyákon belüli aránya növekvőben van, az összes kártyán belüli arányuk 13%-ot tett ki 2006-ban, számuk meghaladta az 1 millió darabot.

Marketing szempontból a co-branded kártyák a célközönség eredményesebb elérését célozzák, illetve eredményezik. A partnerek egy hagyományos bankkártyát (hitelkártyát) azzal tesznek speciálissá, hogy azt a többi partner ügyfélbázisa számára célzottan alakítják ki, egyebek között a vásárlói hűség megteremtése és fenntartása céljából.

16. A K&H az alábbi kamatmentes periódust nyújtó lakossági (egyres esetekben co-branded kártyának minősülő) hitelkártyákat bocsátotta ki az elmúlt években (Vj-47/2007/2.):

Kártya típusa	Kibocsátás éve	Co-branded partner
Visa hitelkártya	2003	-
MasterCard hitelkártya	2003	-
SuperShop Visa Electron hitelkártya	2003	SuperShop Kft.
Adoszt Visa Electron hitelkártya	2004	ADOSZT
Medicina MasterCard hitelkártya	2004	K&H Medicina
Lízing MasterCard hitelkártya	2005	K&H Pannonlízing Zrt. K&H Autófinanszírozó Zrt.

A kibocsátott hitelkártyák számának és a K&H hitelkártyákból származó bevételeinek alakulását a Vj-47/2007/2/3. és Vj-47/2007/7/2. számú iratok tartalmazzák.

17. A K&H és az egyes co-branded partnerek közötti megállapodások az adott kártyát érintő tájékoztatásokat illetően az alábbiakat tartalmazzák:

- SuperShop Kft.-vel megkötött partnerségi szerződés 9.§ 1.10. pontja: a kreatív anyagokat illetően egy véleményezési jog illeti meg a feleket, azzal, hogy a SuperShop Kft. véleményezési joga a törzsvásárlói részre vonatkozó tárgyi tartalomra terjed ki,
- ADOSZT esetében létrejött együttműködési megállapodás 8. pontja: a felek megállapodnak abban, hogy a co-branded kártyák bevezető és folyamatos marketing támogatásában együttműködnek,
- a K&H Medicina által aláírt együttműködési megállapodás 7. pontja: a felek megállapodnak abban, hogy a co-branded kártyák bevezető és folyamatos marketing támogatásában együttműködnek,
- a K&H Pannonlízing Zrt.-vel és a K&H Autófinanszírozó Zrt.-vel létrehozott együttműködési megállapodás 7. pontja: a felek megállapodnak abban, hogy a co-branded kártyák bevezető és folyamatos marketing támogatásában együttműködnek.

18. A K&H a hitelkártyákkal kapcsolatos szerződési feltételeket a fogyasztóval megkötött szerződésben, Hirdetményekben, Általános Szerződési Feltételekben és üzletszabályzatban rögzíti. Ezek értelmében

- a hitelkeret a hitelkártyával bonyolított tranzakciók, díjak, költség, illetve kamat vonzataik pénzügyi fedezete, mely a hitelkártya számlatulajdonos részére a banki minősítési folyamat során megállapított összeg,

- a felhasznált hitelkeret a hitelkeretből adott időpontban felhasznált összeg, amely tartalmazza a tranzakciókat, díjakat, jutalékokat, kamatot, költségeket,
- az elszámolás időszak az az időszak, amelyről a K&H számlakivonatot állít ki és juttat el a kártyabirtokos részére,
- a türelmi időszak az elszámolási időszakot követő 15 napos periódus, melynek utolsó napjáig a minimum törlesztés összegét vissza kell fizetni (amennyiben 1.000 Ft-ot elér vagy meghalad),
- a fizetési határidő a türelmi időszak utolsó napja, amikor a törlesztésnek meg kell érkeznie a számlára,
- a kamatmentes periódus a Hirdetményben meghatározott tranzakciók (a vásárlási tranzakciók) esetén az elszámolási időszakra kamatmentes periódust biztosít, amennyiben a felhasznált hitelkeret a türelmi időszak alatt teljes egészében visszafizetésre kerül.

19. A K&H a hiteltartozások után az alábbiak szerint végzi a kamatszámítást (Vj-47/2007/2.):

- 5 forgalmi típust különböztet meg (0: befizetések, 1: vásárlási tranzakciók, 2: készpénzfelvételi tranzakciók, 3: jutalékok, költségek [készpénzfelvételi jutalék, éves kártyaköltség (az éves kártyadíj 2.000-5.000 Ft)], 4: kamatok, késedelmi díj, hitelkeret túllépési díj, számlakivonat díja, postai befizetés díja), ezek közül a 0-s típusra nem számít kamatot, a másik 4 típusra igen,
- a kamatokat két kategóriában gyűjti, az egyikben a készpénzfelvételi kamatokat (2-es forgalmi típus után), a másikban a vásárlási tranzakciók, a jutalékok, költségek és a kamatok, késedelmi díj, stb. (1-es, 3-as és 4-es forgalmi típus) utáni kamatokat. Mindkét kategóriát további részekre bontja keletkezésük időpontja (zárás előtti elszámolási időszakban, zárás után a türelmi időszakban, türelmi időszakot követően) szerint. Ennek megfelelően az 1-4-es forgalmi típusokra számol és gyűjt kamatokat,
- a kamatok napi kamatszámítással vannak nyilvántartva (360 napos módszerrel), a kamatszámítás kezdete az adott tranzakció értéknapja (készpénzfelvétel esetén a tényleges időpont, vásárlásnál a tranzakció banki feldolgozásának napja, díjknál és költségeknél a terhelés napja). Kamatterhelés az elszámolási periódus végén történik, a korábbi periódusokban terhelt és meg nem fizetett kamatokat nem tőkésíti,
- a kiszámított kamatokat nem minden esetben követeli az ügyféltől. A készpénzfelvetelek utáni kamatokat mindig meg kell fizetni, azonban az 1-es, 3-as és 4-es forgalmi csoportra gyűjtött kamatokat nem számítja fel az ügyfélnek, amennyiben az ügyfél a türelmi időszak végéig rendezi „teljes tartozását” (azaz a teljes felhasznált hitelkeretet),
- ha az ügyfél fizetési határidőn belül nem vagy csak részben rendezi tartozását, akkor a következő kamatkövetelések keletkeznek a tranzakció értéknapjától számolva: a készpénzfelvetelek utáni még meg nem fizetett kamatok; a visszafizetés időpontjáig a megelőző elszámolási periódusban keletkezett kamatok + a türelmi időszakban számított kamatok a fennálló teljes tőketartozásra; valamint a visszafizetés időpontjától kezdve fennálló maradék tőketartozásra az aktuális elszámolási periódus végéig számított kamat (korábbi elszámolási periódusokban terhelt és meg nem fizetett kamatokat nem tőkésít, azokra további kamatot nem számít fel).

A beérkezett befizetések elszámolása az alábbi sorrendben történik:

- a megelőző és adott elszámolási időszakban keletkezett kamatok,

- a megelőző elszámolási időszakban nem törlesztett költségek, díjak, jutalékok, készpénzfelvételek, vásárlások,
- az elszámolási időszakban végzett készpénzfelvételek, az elszámolási időszakban felszámított költségek, díjak, jutalékok, legvégül
- az elszámolási időszakban végzett vásárlások.

Ennek megfelelően az ügyfél által befizetett összeg nagyságától függ, hogy a befizetett összegből mely tételek kerülnek kiegyenlítésre (ha pl. csak akkora összeget fizet be, amely a kamatköveteléseket is csak részben fedezi, akkor a továbbiakban is terhelik görgetve a költségek, a készpénzfelvétel és vásárlás teljes összege, illetőleg ha nagyobb összeget fizet be, akkor a legutolsó periódusban bonyolított vásárlási összeg részbeni törlesztése is megtörténhet, s csak annak maradványösszege kamatozik tovább).

III.

Az eljárás alá vontak vizsgált magatartása

20. A K&H által kibocsátott hitelkártyákat számos tájékoztatás (nyomtatott sajtóban megjelent reklámok, beltéri plakátok, televíziós reklámok, saját internetes honlapon közzétett tájékoztatások, DM levelek, hírlevelek, egyéb tájékoztató anyagok stb.) népszerűsítette.

21. A kamatmentes időszakra is kitérő tájékoztatások az alábbi helyeken és időpontokban kerültek közzétételre:

Iratszám azonosító	Megjelenés helye	Megjelenés ideje
Vj-47/2007/2/6/I/1.	Magyar Nemzet	2003.4.28., 2003.4.29., 2003.5.8.
	Népszabadság	2003.4.28., 2003.4.30., 2003.5.05., 2003.5.08., 2003.5.19.
	Magyar Hírlap	2003.04.28, 2003.5.7.
	FHM	2003.6.1-30.
	Praktika	2003. június
	Otthon	2003.6.1-30.
	Cinema	2003.6.1-30.
	Autó2	2003.6.1-30.
	Beau Monde	2003.6.1-30.
	Westel Találkozások	2003.6.1-30.
	Metro országos	2003.5.21., 2003.5.6.
	Lakáskultúra	2003.6.1-30.
	168 óra	2003.5.12., 2003.5.26.
	Pesti Est	2003.5.5., 2003.5.19.
	Best	2003.5.5.
Vj-47/2007/2/6/I/2.	Metro országos	2003.4.29.
Vj-47/2007/2/6/I/3.	Figyelő	2003.5.15., 2003.5.22., 2003.6.2.
	Nők Lapja	2003.4.30., 2003.5.19.
	TVR-Hét	2003.5.19., 2003.6.2.
	HVG	2003.05.03., 2003.5.17., 2003.5.31.

	Színes RTV	2003.5.5., 2003.5.19.
Vj-47/2007/9/CD1	beltéri plakát	2003. április
Vj-47/2007/7/1/8	banki honlap	2005
Vj-47/2007/8/1-2.	banki honlap	2006. július, november
Vj-47/2007/8/9.	banki honlap	2006.11.22.
Vj-47/2007/2/6/II/1.	Story	2003.10.2., 2003.10.6., 2003.10.13.
	Best	2003.9.29., 2003.10.6.
	Kiskegyed	2003.10.13.
	Meglepetés	2003.10.06.
	Otthon	2003.10.01.
	Nők Lapja	2003.10.13.
	Színes RTV	2003.9.29.
	Story	2003.9.29.
	Lakáskultúra	2003.10.01.
Vj-47/2007/2/6/II/2.	Praktika	2003.10.01.
	Best	2003.09.22.
	Kiskegyed konyhája	2003.10.01.
	Kiskegyed	2003.9.22., 2003.10.6.
	Színes RTV	2003.9.22.
	Nők Lapja	2003.9.22., 2003.9.29.
	Story	2003.9.22.
	TVR-Hét	2003.9.29., 2003.10.06.
	Hölgyvilág	2003.10.10.
	Családi Lap	2003.10.01.
	Otthon	2003.10.01.
	Women's Value	2003.10.01.
	Gyöngy	2003.10.01.
	Meglepetés	2003.9.22.
Vj-47/2007/9/CD3	20 Kaiser üzletben 1.487 bevásárlókocsi 67 OMV benzinkúton 1.340 töltőpisztoly	2003. szeptember
Vj-47/2007/9/CD5	Maxima e-DM	2003. április-május
Vj-47/2007/9/CD4	Maxima e-DM	2003. október-november
Vj-47/2007/2/6/IV/DM2	Medicina DM levél	2006. január
Vj-47/2007/2/6/IV/5.	terméktájékoztató	2004
Vj-47/2007/2/6/IV/1.	terméktájékoztató	2003. május
Vj-47/2007/2/6/IV/3.	terméktájékoztató	2005. október
Vj-47/2007/2/6/IV/4.	terméktájékoztató	2007. március
Vj-47/2007/2/6/IV/7.	terméktájékoztató	2006. május
Vj-47/2007/7/1/6.	banki honlap	2007.4.12.
Vj-47/2007/8/8.	banki honlap	2006. július
Vj-47/2007/8/15.	banki honlap	2006. július
Vj-47/2007/7/1/7.	banki honlap	2005
Vj-47/2007/7/1/8.	banki honlap	2005
Vj-47/2007/2/7/3.	Medicina Hírlevél	2005. május

Vj-47/2007/27/5, Vj-47/2007/2/6/IV/DM2	Medicina DM levél	2006. február
Vj-47/2007/27/6.	Medicina vásárláshelyi	2007-től folyamatos
Vj-47/2007/2/6/IV/DM3.	DM levél	2006. május
Vj-47/2007/2/6/IV/DM5	DM levél	2006. augusztus
Vj-47/2007/2/6/IV/DM6	DM levél	2006. november
Vj-47/2007/2/6/IV/DM4. Vj-47/2007/28/3/2.	DM levél	2006. május
Vj-47/2007/26/5.	SuperShop weboldal	2003. októbertől folyamatos
Vj-47/2007/26/6.	SuperShop DM levél	
Vj-47/2007/26/7.	DM levél	2006. szeptember
Vj-47/2007/26/8.	DM levél	2007. március
Vj-47/2007/9/video Vj-47/2007/2/6/CD/mpg	TV reklám	
	M1	2003. április-június, november-december
	Viasat	2003. november-december
	Spektrum	2003. április-június, november-december
	National Geographic Channel	2003. november-december
	RTL Klub	2003. április-június, november-december
	MTM-SBS	2003. április-június, november-december
Vj-47/2007/2/6/III/5.	Az utazó	2003.11.1.
Vj-47/2007/2/6/III/1.	Gusto	2003. november, 2003, december
Vj-47/2007/2/6/III/3.	Intercity Magazin	2003. december
Vj-47/2007/2/6/III/4.	Világjáró	2003.12.8.
Vj-47/2007/2/6/III/6.	National Geographic	2003. december
Vj-47/2007/2/6/III/7.	Opel Magazin	2003. december
Vj-47/2007/2/6/III/8.	Zwack Magazin	2003. december
Vj-47/2007/2/6/III/9.	Elite	2003.11.24.
Vj-47/2007/2/6/III/10.	Borbarát	2003. december
Vj-47/2007/2/6/III/11.	Találkozások	2003. december
Vj-47/2007/2/6/III/12.	Nők Lapja Esküvő	2003.11.27.
Vj-47/2007/9/CD10.	Horizont	2003. december
Vj-47/2007/2/6/III/2.	Hamu és Gyémánt	2003. december
Vj-47/2007/26/10/1.	kártyaigénylőlap	2003. júliustól folyamatosan
Vj-47/2007/26/10/2-3.	kártyaigénylőlap	2003. júliustól folyamatosan
Vj-47/2007/7/1/9.	banki honlap	2003.9.15-10.15.
Vj-47/2007/25/4.	ADOSZT tájékoztató	2005

22. A tájékoztatások többségét a K&H önmaga tette közzé, egyesek megjelentetésében azonban a co-branded partnereknek is szerepük volt.

A K&H által kibocsátott hitelkártyák kapcsán közzétett tájékoztatások

23. A K&H által közzétett tájékoztatások egy részében a fogyasztó arról szerez tudomást, hogy „akár 45 napig kamatmentesen költheti a Bank pénzét”, illetve „K&H hitelkártyájával mindig kihasználhatja az adódó lehetőségeket, ráadásul mindezt a Bank pénzén teheti, akár 45 napig is kamatmentesen.”

Közlés	Kommunikációs eszköz
„Akár 45 napig kamatmentesen költheti a Bank pénzét”	01060564.jpg Vj-47/2007/9/CD1 (beltéri plakát)
„Akár 45 napig kamatmentesen költheti a Bank pénzét” „...akár 45 napig kamatmentesen használhatja a Bank pénzét...”	01060564.jpg Vj-47/2007/2/6/II/1., 6/II/2., 6/II/3. (újságok)
„&H hitelkártyájával mindig kihasználhatja az adódó lehetőségeket, ráadásul mindezt a Bank pénzén teheti, akár 45 napig is kamatmentesen.”	Vj-47/2007/8/1-2., 8/9. (honlap)

24. A K&H által közzétett tájékoztatások másik részében megjelenik, hogy a kamatmentesség vásárlásra vonatkozik, illetve egyes esetekben alkalmazásra kerül a „Vásárlási tranzakciók és teljes visszafizetés esetén” megjegyzés.

	Közlés	Kommunikációs eszköz
24.1.	„Akár 45 napig kamatmentesen vásárolhat.”	01067090.jpg Vj-47/2007/2/6/II/1. (újságok) Vj-47/2007/9/CD3 (bevásárlókocsi)
24.2.	„Akár 45 napig kamatmentesen vásárolhat.” „Miközben a kártyájához kapcsolódó banki hitelkeretéből 45 napig kamatmentesen vásárolhat, Super-Shop törzsvásárlói pontokat is gyűjthet, melyek későbbi vásárlásaikor kész megtakarítást jelentenek.”	01067090.jpg Vj-47/2007/2/6/II/2. (újságok)
24.3.	„Akár 45 napig kamatmentesen vásárolhat a Bank pénzén kül- és belföldön, a pénzügyi fedezetet az Ön rendelkezésére bocsátott hitelkeret fedezi”	Vj-47/2007/9/CD5 (e-DM)
24.4.	„Miközben a hitelkártyájához kapcsolódó keretéből akár 45 napig kamatmentesen vásárolhat”	Vj-47/2007/9/CD4. (e-DM)
24.5.	„A hitelkeretből vásárlásra fordított pénzüsszeget akár 45 napig is kamatfizetés nélkül használhatja”	Vj-47/2007/2/6/IV/5. (terméktájékoztató)
24.6.	„A hitelkeretéből vásárlásra felhasznált pénzüsszeget akár 45 napig is 'ingyen', vagyis kamat fizetése nélkül használhatja.”	Vj-47/2007/2/6/IV/1., 6/IV/3., 6/IV/4., 6/IV/7. (terméktájékoztatók)
24.7.	„A K&H Lízingcsoport ügyfelei részére ajánljuk a K&H Lízing és K&H Bank által közösen kibocsátott K&H Lízing MasterCard hitelkártyát. ...Gazdaságos: a hitelkeretből a vásárlásra felhasznált pénzüsszeget akár 45 napig kamatfizetés nélkül használhatja.”	Vj-47/2007/7/1/6. (honlap), Vj-47/2007/8/8. (honlap), Vj-47/2007/8/15. (honlap)
24.8.	„...vásárláskor Ön helyett a Bankunk fizet. A hitelkeretéből vásárlásra felhasznált pénzüsszeget akár 45 napig kamat fizetése nélkül használhatja.”	Vj-47/2007/7/1/7. (honlap)
24.9.	„... ha egy kihagyhatatlan vásárlási lehetőséggel találkozunk ... akár 45 napig kamatmentesen használhatja a Bank pénzét ... több ezer helyen vásárolhat ...”	Vj-47/2007/7/1/8 (honlap)
24.10.	„A hitelkeretből vásárlásra fordított pénzüsszeget akár 45 napig is kamatfizetés nélkül használhatja”	Vj-47/2007/2/6/IV/DM3, 6/IV/DM5., 6/IV/DM6 (DM)

A K&H által kibocsátott Lízing MasterCard hitelkártya kapcsán a K&H Lízingcsoport közreműködésével közzétett tájékoztatás

25. A K&H által kibocsátott Lízing MasterCard hitelkártya kapcsán a fogyasztók a K&H Lízingcsoport közreműködésével is kaptak tájékoztatást.

26. A K&H Lízingcsoport 2005 májusában direct marketing (DM) levelet (Vj-47/2007/2/6/IV/DM2) küldött ügyfeleinek, ajánlva „a K&H Lízingcsoport és a K&H Bank közös szolgáltatását, a K&H lízing hitelkártyát”, amely révén a fogyasztó

„akár 45 napig kamatmentesen használhatja* a Bank pénzét.”

A DM levél alján a * jelölés kapcsán közlésre kerül, hogy

„Vásárlás és teljes visszafizetés esetén.”

A K&H által kibocsátott Medicina MasterCard hitelkártya kapcsán a K&H Medicina közreműködésével közzétett tájékoztatások

27. A K&H Medicina 2005. májusi Hírlevele (Vj-47/2007/27/3.) egyebek között az alábbiakról tájékoztatta a fogyasztókat:

„A K&H Medicina egészségpénztári hitelkártyával hitelkerete erejéig – vásárlás esetén akár 45 napig kamatmentesen – finanszírozhatja egészségpénztári vásárlásait, valamint a K&H Medicina Egészségpénztár szerződött szolgáltatóinál kedvezményeket vehet igénybe. Sőt a hitelkártyát használhatja mindennapi vásárlásaihoz is, külföldön és belföldön egyaránt.*”

* Az igénybevétel lehetőségeit és feltételeit a K&H Medicina Egészségpénztár Alapszabálya és Szolgáltatási Szabályzata tartalmazza.

A K&H Medicina egészségpénztári hitelkártyára a K&H Medicina egészségpénztári banki kölcsönre vonatkozó kondíciókat, valamint igénylési feltételeket a K&H Bank vonatkozó Hirdetménye, a termék részletes feltételeit pedig a vonatkozó szerződés és Általános Szerződési Feltételek tartalmazzák. Jelen hirdetés nem minősül ajánlattételnek, a hitelkeret összegéről és rendelkezésre bocsátásáról a bank kizárólag saját feltételei szerint dönt. A Kereskedelmi és Hitelbank Rt. a kondíciók megváltoztatásának jogát fenntartja.”

28. A K&H Medicina ügyfeleinek 2006 februárjában megküldött DM levél (Vj-47/2007/2/6/IV/DM2, Vj-47/2007/27/5.) a K&H Medicina egészségpénztári hitelkártya kapcsán arról adott tájékoztatást, hogy

„a vásárláskor felhasznált összeg akár 45 napig kamatmentes.”

29. A 2007. évben alkalmazott vásárláshelyi tájékoztató (Vj-47/2007/27/6.) szerint a K&H Medicina egészségpénztári hitelkártya lehetőséget ad a következőre:

„akár 45 napig kamatmentes hitel”

„Ha az adott elszámolási időszak egészségpénztári költségeiről szóló áfás számláját a hónap 10. napjáig eljuttatja az Egészségpénztárhoz, úgy az Egészségpénztár a kamatmentességet biztosító fizetési határidőig garantáltan elutalja az összeget egyéni egészségszámlájáról az Ön hitelszámlájára.”

30. A kommunikációs anyagok költségeit a K&H viselte (Vj-47/2007/27.).

A K&H által kibocsátott ADOSZT Visa Electron hitelkártya kapcsán az ADOSZT közreműködésével közzétett tájékoztatás

31. Az ADOSZT 2005. évi Tájékoztatója (Vj-47/2007/25/4.) arról adott tájékoztatást, hogy

„A vásárlások megkönnyítése érdekében a K&H Bank Rt.-vel közösen kibocsátottuk az ADOSZT Egészségpénztár kártyát. Ez egy Visa Electron hitelkártya. A kártya ingyenes, de a kártyával igénybevett összeg csak a következő hónap 5-e után 15 napig kamatmentes. Ezért a számlát minél előbb küldjék be az egészségpénztárba. ... Az egyéb vásárlások összegét ... ha azt a megadott időpontig nem rendezi, akkor az elköltött összeg hitelnek minősül, ami után az áruvásárlási hitelek kamatát kell megfizetnie. ...A kártya egészségpénztári funkcióval együtt hitelkártyaként is funkcionál. Az új kártyához igénylést kell benyújtani ...A kártyával készpénzt is lehet ATM-ből felvenni, de ez az első naptól kezdve kamatköteles és a szokásos készpénzfelvételi költségekkel jár együtt. ... A kivonat minden hónap 5-én készül, .. Ettől az időponttól számított 30+15 napig a bank kamatot nem számol fel.”

Megjegyzendő, az ADOSZT Szolgáltatási Szabályzatának 2.3.1. pontja azt tartalmazza, hogy

„vásárlások ill. az igénybevett szolgáltatások ellenértékét a K&H Bank Rt. meghitelez, melyet havonta egyszer kell részére megfizetni. A határidőben történő megfizetés esetén az igénybe vett hitel teljesen kamatmentes.”

A K&H által kibocsátott SuperShop Visa Electron hitelkártya kapcsán a SuperShop közreműködésével közzétett tájékoztatások

32. A SuperShop Kft. internetes oldala (Vj-47/2007/26/5.) 2003-tól arról adott tájékoztatást, hogy

„Miközben a kártyájához kapcsolódó hitelkeretéből akár 45 napig kamatmentesen vásárolgathat*, SuperShop törzsvásárlói pontokat is gyűjthet, melyek későbbi vásárlásaikor kész megtakarítást jelentenek. Így Ön egyszerre spórolhat és költhet. A K&H SuperShop Visa Electron hitelkártya sok mindenre jó!

* Vásárlási tranzakciók és teljes visszafizetés esetén.”

33. A fogyasztóknak közelebbről nem ismert időpontban megküldött DM levél (Vj-47/2007/26/6.) szerint

„Amennyiben Ön vásárlásra veszi igénybe hitelkártyáját és fizetési határidőre a teljes felhasznált hitelkeretet visszafizeti, a kártyát akár 45 napig kamatmentesen használhatja.”

34. A 2006 szeptemberében megküldött DM levél (Vj-47/2007/26/7.) az alábbiakat közölte:

„Tudja Ön, miért olyan gazdaságos a K&H SuperShop Visa Electron hitelkártya? Mert a hitelkeretéből vásárlással felhasznált összeget akár 45 napig is 'ingyen', vagyis kamatmentesen használhatja.*

* K&H SuperShop Visa Electron hitelkártyával történő vásárlási tranzakciókra és teljes visszafizetés esetén érvényes.”

35. A fogyasztóknak 2007 márciusában megküldött DM levél (Vj-47/2007/26/8.) a K&H SuperShop Visa Electron hitelkártya kapcsán közölte,

„gazdaságos, hiszen a hitelkeretből vásárlással felhasznált pénzüsszeget akár 45 napig is 'ingyen', vagyis kamat fizetése nélkül használhatja.*

* K&H SuperShop Visa Electron hitelkártyával történő vásárlási tranzakciókra és teljes visszafizetés esetén érvényes.”

36. A SuperShop Kft. által alkalmazott, a SuperShop Törzsvásárlói Programról tájékoztatást adó ún. kártyaigénylőlap egyik változata (Vj-47/2007/26/10/1.) a K&H SuperShop Visa Electron hitelkártyával kapcsolatban arról adott tájékoztatást, hogy

„Vásárlás esetén akár 45 napig is kamatmentesen használhatja a Bank pénzét, az igénybevett hitel visszafizetése rugalmas, az Ön igényeihez alkalmazkodik.”

37. A SuperShop Kft. által alkalmazott, a SuperShop-ról tájékoztatást adó ún. kártyaigénylőlap másik változata (Vj-47/2007/26/10/2. és 3.) közölte,

„a hitelkártyával történő vásárlás esetén akár 45 napig kamatmentesen használhatja a Bank pénzét... További előnye, hogy az igénybe vett hitel visszafizetését rugalmasan intézheti.”

IV.

Az eljárás alá vontak előadása

38. A K&H előadta,

- nem tanúsított a Tpv. III. fejezetébe ütköző magatartást,
- hitelkártyákkal kapcsolatos tájékoztatásai és reklámjai minden szempontból megfeleltek mind az ágazati szabályozásnak, mind a versenyjogi előírásoknak. A megjelentetett tájékoztatások nem tartalmaztak valótlan állításokat, és figyelemfelhívó jellegükre tekintettel nem tartalmazták a

reklámozott termék összes Tpvt. 8.§-a szerinti lényeges tulajdonságát, a reklámok tartalmazták ugyanakkor a szükséges és elvárható tájékoztatást,

- a tájékoztatások sehol sem állították a kamatmentesség állítólagos automatizmusát, a tájékoztatás szövege utalt arra, hogy ez csak feltételek esetén valósulhat meg,
- a fogyasztók a feltételek lényegéről a tájékoztatások túlnyomó többsége esetén már magából a reklámból értesültek, a feltételek részleteit pedig teljes körűen és szükségszerűen megismerték a szerződés megkötése előtt,
- a fogyasztó tisztában van azzal, hogy a reklámozott szolgáltatás egy magasabb érdekelttségű termék, amely összetett tulajdonságokkal jellemezhető, és tudja, hogy egy fizikai értelemben (méretben, terjedelemben és időben) korlátozott reklám nem alkalmas arra, hogy teljes körű információt közöljön vele. Az ilyen fizikai értelemben korlátozott reklámok célja a figyelemfelkeltés. A figyelemfelkeltő reklámok jellegükből fakadóan nem tartalmazhatnak minden, a szolgáltatásra vonatkozó információt. Figyelemfelkeltő reklámok esetén a reklám fő célja az adott termék újdonságának, valamely fogyasztók számára kedvező tulajdonságának kihangsúlyozása, nem pedig a teljes körű tájékoztatás nyújtása a termékről. A reklámok a termék egy lényeges tulajdonságáról adnak információt: arról a jelentős kedvezményről, hogy az ügyfél kamatmentes hitelhez juthat, legfeljebb 45 napig. Bár a kedvezmény tartalma és pontos feltételei nyilvánvaló módon további értelmezésre szorulnak, a feltételek létezésére határozottan és egyértelműen utal az „akár” szócska,
- nem állítható, hogy hamis vagy valótlan tájékoztatást adott volna, miközben egy bonyolult, magas érdekelttségű termékről van szó, amelynek értelmezéséhez számos feltétel ismerete szükséges. Nem mellőzhető, hogy a reklámok felülete korlátozott, azokban nem lehet teljes körű tájékoztatást adni a termékről, s így a reklámok általában figyelemfelhívó reklámoknak minősülnek, amelyek egyes kiemelt tulajdonságokra hívják fel a figyelmet. Ilyen környezetben nem megalapozott egy olyan álláspont, amely azt eredményezi, hogy automatikusan jogsértő minden reklám, amely esetében lehetőség van egy utólagos tájékozódásra. Ez egy valótlan állító reklám esetében helytálló lehet, azonban a jelen esetben nincs erről szó. Nem lehet tehát eltekinteni attól, hogy a tájékoztatás nem lehet teljes körű, s a fogyasztóknak lehetőségük van utólagos tájékozódásra,
- a pénzügyi szolgáltatások alapvetően és jellegükből fakadóan a magasabb érdekelttségű szolgáltatások közé tartoznak, és a fogyasztótól elvárható, hogy ne az elhangzott reklámok vagy esetleges bolti megjelenés alapján hozza meg döntését, hanem vásárlását megfontolja, körültekintően utánajárjon a szolgáltatás feltételeinek, és tájékozódjon az Üzletszabályzatban és Hirdetményben teljes körűen rögzített kondíciókról. Az elvárhatóság körébe tartozik, hogy a körültekintő fogyasztó a pénzügyi szolgáltatások tekintetében a mindennapos fogyasztási cikkekkel eltérően, a reklámokban megtalálható, a részletek pontos fellelhetőségére vonatkozó figyelmeztetést komolyan véve, ne rutinszerűen, döntően a reklámozott információk alapján hozza meg döntéseit, hanem - a termék jellegére tekintettel - legyen figyelemmel a reklámoknál teljesebb információforrásokra is. Az Üzletszabályzat és a Hirdetmény értelmezésében a fogyasztó segítségére vannak a bank munkatársai, akik személyesen és egyedi módon kimerítő és közérthető tájékoztatást nyújtanak a bank által kínált szolgáltatásokról. Ezt a személyes tájékozódást-tájékoztatást a magyar fogyasztók közismerten és elismerten kifejezetten igénylik is, amit mind a fogyasztók, mind a reklámozó bankok

figyelembe is vesznek reklámkampányaik és reklámüzeneteik megtervezésekor. A fogyasztót tehát szakképzett személyzet segíti a reklámüzenet értelmezésében, ezáltal minden olyan kérdésre választ kap, ami esetlegesen nem volt számára egyértelmű a reklámüzenetből. Különösen így van ez a hitelkártya szolgáltatás esetében, amely olyan különleges szolgáltatás, hogy igénybevételéhez megkerülhetetlen a bankkal történő személyes kapcsolatfelvétel, valamint a szerződéskötést megelőzően a fogyasztó megfelelő teljes körű tájékoztatása az ügyintéző által - ideértve a kamatszámítás módjára és a kamatmentességre vonatkozó feltételeket is. Egyébiránt nem képzelhető el, hogy a körültekintően eljáró fogyasztó, ha nem jut(hat) hitelkártyához, vagy azt nem igényli egyes további feltételek miatt, hirtelen - például - debitkártyát vagy kölcsönt venne fel a K&H-tól, csak azért, mert már ott van,

- egy ilyen típusú termék esetében nem életszerű a reklámot „becsalogató”-nak minősíteni. A figyelemfelhívó reklám észlelését követően a fogyasztó elmegy a bankba, ahol megkapja az összes szükséges információt. Nem lehet eltekinteni a tájékoztatási folyamat egészétől, attól, hogy a szerződéskötésig a fogyasztó hozzájut minden szükséges információhoz,
- a fogyasztók számára nyilvánvaló, hogy a hitelkártya (amely nevéből is fakadóan egy előre meghatározott hitelkeret terhére történő költségek fedezetére szolgál) alapvetően egy hitel-konstrukciót magában foglaló pénzügyi szolgáltatás, melynek felhasználása esetén az ügyfél nem saját, hanem a bank pénzét költi. Egy ilyen pénzügyi szolgáltatás igénybevétele költségekkel jár, illetve a hitelkártya természetéből kifolyólag köztudottan elsősorban vásárlási tranzakciók lebonyolítására szolgál, a hitelkártyával történő készpénzfelvétel számottevően nagyobb költséggel jár, mint az ún. debit kártyákkal történő készpénzfelvétel,
- a tájékoztatásból nem következik az automatikus, feltétel nélküli kamatmentesség ígérete. Az „akár” szócska pontosan a kamatmentesség kedvezményének feltételhez kötöttségére utal, a fogyasztók számára egyértelmű módon. Az „akár” szó valamely maximális lehetőséget fejez ki cselekvésre, tulajdonságra. Az összes adott lehetőség közül egy optimális esetre utal, amely nem valósul meg automatikusan mindig, hanem csak az esetek egy részében, más esetekben viszont a bank hitelkamatot számít fel, akár a terhelés időpontjától is, amikor 0 napig használhatta az ügyfél a bank pénzét kamatmentesen,
- a kamatmentesség feltételhez kötöttségére történő utalást meghaladóan nem szükséges a reklámokban az egyes feltételek részletezése,
- a reklám észlelésekor a fogyasztó nem bocsátkozik mondatszerkezeti elemzésekbe, hanem benne a tájékoztatás üzenete marad meg. A reklám összhatása adja a tájékoztatás tartalmát, üzenetét. A fogyasztó részére az „akár” szócskát tartalmazó tájékoztatások azt az üzenetet hordozzák, hogy a tájékoztatásban foglalt ígéret csak az esetek egy részében valósul meg, valamely optimális esetre vonatkozik, az ígéret megvalósulása feltételek teljesülésétől függhet vagy az ígéretre korlátozások vonatkoznak. Az „akár” szó versenyjogi megítélése során az adott teljesítmény vagy mennyiség elérhető kell hogy legyen, azonban nem feltétlen minden esetben, és akár nem is általános módon - de legalább egyes esetekben igen. Az „akár” kifejezés voltaképpen „egy lehetőségre utal, de nem kötelezi el magát”,
- az „akár 45 napig kamatmentesen” fordulattal szemben egyetlen követelmény fogalmazható meg: legyen olyan reális lehetőség, hogy bizonyos esetekben 45 napig kamatmentesen költhesse az ügyfél a bank pénzét. Ilyen lehetőség

vitathatatlanul létezik. Ez a lehetőség azonban az „akár” szó által jelzett módon csupán egy, az egyik szélsőség, ami nem mindig valósul meg, amelynek tehát feltételei vannak. Ezek a feltételek meghatározzák a kamatmentes periódus hosszát, illetve azt, hogy egyáltalán alkalmazza-e a bank a kamatmentesség kedvezményét. Mindezekkel összhangban tüntette fel a K&H minden egyes tájékoztatás és reklám esetében a pénzügyi szolgáltatásra vonatkozó THM mutatót is, amelyből a fogyasztók arról tájékozódhattak, hogy a kínált szolgáltatás hitelmutatója (azaz költsége) „0-34,49%” közötti sávban van,

- azon reklámok esetében is megvalósul a fogyasztók megfelelő - a figyelemfelhívó reklámoktól elvárható szintű - tájékoztatása, amelyek csak az „akár 45 napig tartó kamatmentesség”-re vonatkozó tájékoztatást tartalmazták, a tájékoztatás ugyanis egyaránt utalt a szolgáltatás egy lényeges kedvezményére (a kamatmentességre) és arra, hogy ez nem minden esetben érvényesülhet, azaz annak feltételhez kötöttségére,
- a tájékoztatásban feltüntetett 45 napos kamatmentes periódus egyértelmű módon az igénybe vehető legnagyobb kedvezményre utal, amely reálisan elérhető. Nincsen olyan versenyjogi kötelezettség, amely valamely tájékoztatás központi elemével kapcsolatban megkövetelné az előfordulás bizonyos gyakoriságát. Az „akár” kifejezés használatát nem teszi jogellenessé az, hogy nem nagyszámban vagy többségében jellemző a kvalifikált állítás előfordulása, ugyanis a reklám ilyen állítást nem tartalmaz. Az „akár” szó használata a legnagyobb kedvezményt jelöli meg, ami a kártya használata során előfordul. Az egyetlen versenyjogi elvárás tehát az, hogy a reklámban foglalt állítás reálisan megvalósulhat. Jelen esetben az elérhető maximális kamatmentes időtartam (45 nap) nem vitathatóan (reálisan) megvalósul az elszámolási időszak első napján könyvelt vásárlási tranzakciók tekintetében. Minden olyan esetben, amelyben a tranzakció az elszámolási időszak valamely későbbi napján kerül könyvelésre, a kamatmentes időtartam értelemszerűen lerövidül. A tájékoztatásból viszont nem vonható le semmilyen arra vonatkozó ígéret, hogy a fogyasztó minden egyes tranzakció esetében 45 napos kamatmentes periódusra számíthat, függetlenül bármilyen további feltételtől. Mivel a tájékoztatás arra utal, hogy a nevesített kedvezmény, a 45 napos kamatmentesség elérése egy optimális eset, amely azonban a valóságban reálisan megvalósulhat, a tájékoztatás nem alkalmas a fogyasztók megtévesztésére,
- az egyes reklámokban foglalt többlet információ (a „vásárlási tranzakciók és teljes visszafizetés esetén” kitétel) nem alkalmas a fogyasztók megtévesztésére. A „vásárlási tranzakció” még az Üzletszabályzat pontos ismerete nélkül is egyértelmű fogalom, amely nyilvánvalóan, a kártyákhoz kötődő köznapi értelemben nem foglalja magában a készpénzfelvételi tranzakciókat. A „teljes visszafizetés” kifejezés esetében az vizsgálandó és értékelendő, tájékoztatta-e a fogyasztót arról, hogy akkor valósul meg a kamatmentesség, ha az ügyfélnek nincs tartozása a K&H-val szemben, hiszen ez a feltétele a kamatmentesség kedvezményének. A K&H kifejezetten olyan fogalmat (a „teljes visszafizetés”-t) használt a hirdetésben, amelyet a fenti iratok nem tartalmaznak, ugyanakkor eljuttatják a fogyasztónak a feltétel lényegére vonatkozó üzenetet, amely alapján a fogyasztó figyelemmel lehet a feltétel létre és főbb tartalmára. Ez természetesen nem helyettesítette a részletes tájékoztatást, de nem is ez volt a célja, erre vonatkozó kötelezettségét a K&H más módokon teljesítette,

- álláspontjának alátámasztására hivatkozott a Gazdasági Versenyhivatalnak „A fogyasztói döntések szabadságára vonatkozó, a GVH által követett alapelvek” című dokumentumára, a 2005/29/EK irányelvre, illetve a Versenytanács más ügyekben hozott határozataira, jelezve, hogy következetes jogalkalmazásra lenne szükség.

A K&H az eljárás megszüntetését kérte.

39. A K&H Pannonlízings és a K&H Autófinanszírozó, azaz a K&H Lízingscsoport előadta,

- versenyjogi felelőssége nem állapítható meg a DM levél kapcsán, hangsúlyozva, egy darab DM levélről van szó, amely kifejezetten tartalmazta a reklámszlogen mellett, hogy az vásárlás és teljes visszafizetés esetén áll fenn, így teljes körű tájékoztatást adott a lényeges körülményekről,
- az együttműködés a K&H Lízingscsoport részéről kimerült abban, hogy a K&H termékét ajánló, mindösszesen két különböző tartalmú DM levelet elküldtek saját, meghatározott szempontok szerint kiválasztott ügyfeleknek. A kifogásolt tájékoztatást a K&H Lízingscsoport küldte meg ügyfelei részére, azonban ez a K&H költségén történt. A DM levelek a K&H szolgáltatásairól, kizárólag a K&H által összeállított tájékoztatást nyújtották. A K&H Lízingscsoport-tól nem várható el, hogy a más vállalkozás (a K&H) termékének általa nem ismert feltételeire vonatkozó tájékoztatás teljes körűségét ellenőrizze azt követően, hogy a szöveget a reklámozó már megadta, illetve jóváhagyta. Reklámozónak a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Grtv.) értelmében is a K&H minősült, ugyanis nincs szó semmilyen közös szolgáltatás nyújtásáról, mivel a co-branded kártyákkal kapcsolatos szolgáltatást kizárólag a K&H nyújtja. A co-branded kártyák kibocsátásával valamint az azokhoz kapcsolódó pénzügyi szolgáltatással kapcsolatos kondíciókat kizárólag a K&H állapítja meg, a K&H Lízingscsoport semmilyen jutalékot, bevételt vagy más „anyagi érdekeltséget”, előnyt nem kapott a hitelkártyák után. A DM levélben megjelenő „közös szolgáltatás” nem valósult meg,
- a K&H Lízingscsoport és a K&H között nem együttműködési vagy érdekeltségi viszonyok kapcsolódtak össze, hanem a Tpvt. szerinti azonos vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozások az ebből eredő szinergiákat igyekeztek kihasználni a K&H ügyfélkörének bővítése érdekében, amely a K&H-nak hozhatott előnyt,
- a közreműködésével közzétett tájékoztatás nem ütközik a Tpvt.-be, így különösen a „vásárlás és teljes visszafizetés esetén” kitétel nem alkalmas a fogyasztók megtévesztésére, hiszen a „vásárlás” fogalma még az Üzletszabályzat pontos ismerete nélkül is egyértelmű, amely a kártyákhoz kötődő köznapi értelemben nyilvánvalóan nem foglalja magában a készpénzfelvételi tranzakciókat, illetve a „teljes visszafizetés” kifejezés alatt nem csak a vásárlásra költött összege értendő,
- a teljes körű tájékoztatás és a fogalmak definiálása a DM levélnek nem célja és arra kétségtelenül nem is alkalmas. Azt, hogy a tartozás milyen összegekből keletkezik, nyilvánvaló módon és egyértelműen az Üzletszabályzat és a Hirdetmény határozza meg. Nem megalapozott, hogy a hirdetések előtti objektív korlátok ismerete és elfogadása ellenére kiragadásra kerül egy kifejezést, amelyben a K&H felhívja a fogyasztók figyelmét az általa nyújtott kedvezmény feltételeire. Az ilyen komplex termékek esetében a reklám, hirdetés feladata, hogy felhívja a figyelmet egy termékre, adott

esetben akár annak egy lényeges tulajdonságára és - ha vannak - feltételeire. Ez ugyanakkor nem jelentheti azt, hogy azokat már magának a tájékoztatásnak kellene teljes körűen tartalmaznia. A DM levélben használt „teljes visszafizetés” kifejezés eljuttatta a fogyasztóhoz a feltétel lényegére vonatkozó üzenetet, amely alapján a fogyasztó figyelemmel lehetett a feltétel léteire és főbb tartalmára. Ez természetesen nem helyettesítette a részletes tájékoztatást, de nem is ez volt a célja, erre vonatkozó kötelezettségét a K&H más módokon teljesítette,

- a pénzügyi szolgáltatások alapvetően és jellegükből fakadóan a magasabb érdekeltségű szolgáltatások közé tartoznak, s így a fogyasztótól elvárható, hogy ne az elhangzott reklámok vagy esetleges bolti megjelenés alapján hozza meg döntését, hanem vásárlását megfontolja, körültekintően utánajárjon a szolgáltatás feltételeinek, valamint tájékozódjon az Üzletszabályzatban és Hirdetményben teljes körűen rögzített kondíciókról. Az elvárhatóság körébe tartozik, hogy a körültekintő fogyasztó a pénzügyi szolgáltatások vonatkozásában a mindennapos fogyasztási cikkektől eltérően, a reklámokban megtalálható, a részletek pontos felelősségére vonatkozó figyelmeztetést komolyan véve, ne rutinszerűen, döntően a reklámozott információk alapján hozza meg döntéseit, hanem - a termék jellegére tekintettel - legyen figyelemmel a reklámoknál teljesebb információforrásokra is. Az Üzletszabályzat és a Hirdetmény értelmezésében a fogyasztó segítségére vannak a bank munkatársai, akik személyesen és egyedi módon kimerítő és közérthető tájékoztatást nyújtanak a bank által kínált szolgáltatásokról. Ezt a személyes tájékozódást-tájékoztatást a magyar fogyasztók közismerten kifejezetten igénylik is, amit mind a fogyasztók, mind a reklámozó bankok figyelembe is vesznek reklámkampányaik és reklámüzeneteik megtervezésekor. A fogyasztót tehát szakképzett személyzet segíti a reklámüzenet értelmezésében, ezáltal minden olyan kérdésre választ kap, ami esetlegesen nem volt számára egyértelmű a reklámüzenetből. Különösen így van ez a hitelkártya szolgáltatás esetében, amelynek igénybevételéhez megkerülhetetlen a bankkal történő személyes kapcsolatfelvétel, valamint a szerződéskötést megelőzően a fogyasztó megfelelő teljes körű tájékoztatása az ügyintéző által - ideértve a kamatszámítás módját és a kamatmentességre vonatkozó feltételeket is. Egyébiránt nem képzelhető el, hogy a körültekintően eljáró fogyasztó, ha nem jut(hat) hitelkártyához, vagy azt nem igényli egyes további feltételek miatt, hirtelen - például - debitkártyát vagy kölcsönt venne fel a K&H-tól, csak azért, mert már ott van,
- a tájékoztatásban feltüntetett 45 napos kamatmentes periódus egyértelműen az igénybe vehető legnagyobb kedvezményre utal, amely reálisan elérhető. A Versenytanács következetes gyakorlata szerint „az 'akár' szó általában azt jelenti, a reklámozott termékkel az adott teljesítmény vagy mennyiség elérhető, de nem kell, hogy az általános legyen”. Nincsen olyan versenyjogi kötelezettség, amely valamely tájékoztatás központi elemével kapcsolatban megkövetelné az előfordulás bizonyos gyakoriságát. Az „akár” kifejezés használatát nem teszi jogellenessé az, hogy nem nagyszámban vagy többségében jellemző a kvalifikált állítás előfordulása, ugyanis a reklám ilyen állítást nem tartalmaz. Az „akár” szó használata a legnagyobb kedvezményt jelöli meg, ami a kártya használata során előfordul. Az egyetlen versenyjogi elvárás tehát az, hogy a reklámban foglalt állítás reálisan megvalósulhat. Jelen esetben az elérhető maximális kamatmentes időtartam (45 nap) nem vitathatóan (reálisan) megvalósul az elszámolási időszak első napján könyvelt

tranzakciók tekintetében. Minden olyan esetben, amelyben a tranzakció az elszámolási időszak valamely későbbi napján kerül könyvelésre, a kamatmentes időtartam értelemszerűen lerövidül. A tájékoztatásból viszont nem vonható le semmilyen arra vonatkozó ígéret, hogy a fogyasztó minden egyes tranzakció esetében 45 napos kamatmentes periódusra számíthat, függetlenül bármilyen további feltételtől,

- összefoglalóan: a K&H Lízingcsoport-ba tartozó vállalkozások által megküldött DM levelekért nem e vállalkozások, hanem az azok tartalmát kizárólagosan meghatározó K&H a felelős reklámozóként. Mindettől függetlenül azonban a kiküldött DM levelekben kifogásolt tájékoztatás tartalmilag sem ütközik a Tptv.-be, a K&H Lízingcsoport által elküldött egyetlen DM levél sem alkalmas a fogyasztók megtévesztésére. Abban természetesen nem szerepelt a hitelkártya összes feltétele, mivel a magas érdekelttségű és bonyolult termék összes feltétele objektív korlátok miatt nem is lehetett része minden tájékoztatásnak, ugyanakkor a hangsúlyozott lényeges tulajdonsággal (azaz a legfeljebb 45 napig tartó kamatmentes időszakkal) kapcsolatos minden fontos tájékoztatás szerepelt. A DM-levél felhívta a fogyasztók figyelmét arra, hogy a kamatmentesség csak a kártya vásárlásra történő felhasználása esetén, és csak akkor valósul meg, ha az ügyfél teljesen visszafizette tartozását. Az „akár 45 napig kamatmentes” fordulattal kapcsolatos kifogások nem megalapozottak, hiszen az „akár” szó kialakult értelmezésének megfelelően a reklámozott lehetőség reálisan megvalósulhatott minden fogyasztó számára, így a tájékoztatás semmilyen módon nem volt megtévesztő.

A K&H Lízingcsoport az eljárás megszüntetését kérte.

40. A K&H Medicina előadta,

- nem fűződött anyagi előnye a reklámozott hitelkártyákhoz, s semmilyen befolyással nem bírt a tájékoztatás tartalmára vonatkozóan, ezt kizárólag a K&H mint reklámozó határozta meg,
- versenyjogi felelőssége nem állapítható meg sem a DM levelek, sem a hírlevél, sem a vásárláshelyi tájékoztató kapcsán,
- a létrejött együttműködés kimerült abban, hogy a K&H termékét saját ügyfeleinek ajánló DM leveleket és a hírlevelet elküldte, valamint a vásárláshelyi tájékoztatókat kiállította. A kifogásolt tájékoztatást a K&H Medicina küldte meg ügyfelei és az egészségpénztári elfogadóhelyek részére, azonban ez a K&H költségén történt. A K&H szolgáltatásairól szóló DM levelek és a Hírlevél kizárólag a Bank által összeállított tájékoztatást nyújtották,
- a reklám közzétételére a K&H érdekében került sor. A felek nem együttműködési vagy érdekelttségi viszonyok révén kapcsolódtak össze, hanem egyszerűen a K&H-hoz kötődő egészségpénztárt használták fel a K&H ügyfélkörének bővítése érdekében, mivel a K&H Medicina már információkkal rendelkezett olyan ügyfelekről, akiket érdekelhetett a K&H pénzügyi szolgáltatása. Ez az ügyfelek számára biztosíthatott előnyöket annak révén, hogy a bank meghitelezte az egészségpénztári költségek egészség számláról történő kiegyenlítését. A jobb szolgáltatás a vállalkozáscsoportnak hozhatott előnyt, de nem a K&H Medicina, hanem a K&H révén. Márpedig - a Grtv.-re is figyelemmel - a tájékoztatás tartalmáért az tartozik felelősséggel, akinek érdekében azt közzétették,

- a közzétett tájékoztatás tartalmilag nem ütközik a Tpvt.-be, mivel egyértelműen utalt a termék lényeges tulajdonságára, így ezért sem vonható felelősségre,
- a tájékoztatásokat nem lehet a K&H Medicina egészségpénztári szolgáltatásának sajátosságait figyelmen kívül hagyva értelmezni. A K&H Medicina egészségpénztári hitelkártya szolgáltatása abban rejlik, hogy az ügyfél készpénz használata nélkül, úgy veheti igénybe az egészségpénztár által fedezendő szolgáltatásokat, hogy azokat nem kell meghiteleznie. A termék hitelkártya-jellege miatt ugyanis ha az ügyfél a szolgáltatásért a kártyával fizet, az neki a fizetéskor értelemszerűen nem kerül pénzbe, nem kell semmilyen számlán megfelelő mennyiségű pénzzel rendelkeznie, hanem csak az elszámolási időszakot követő türelmi időszak végéig kell kiegyenlítenie a felhasznált hitelkeretét. Ha viszont a megfelelő határidőn belül eljuttatja a számlákat az egészségpénztárhoz, a K&H Medicina a türelmi idő lejárta előtt ezt az összeget átutalja a K&H mint kártyakibocsátó és hitelező számára,
- az általa nyújtott tájékoztatás alapos és pontos volt, valamint nem hallgatott el semmilyen olyan lényeges körülményt, amely
 - a hitelkártya használatával kapcsolatosan,
 - a kamatmentesség esetleges feltételeire vonatkozóan, illetve
 - a kamatmentesség időtartamát tekintve lényegesnek tekinthető.

A tájékoztatások ugyanis

- egyértelműen és kizárólag hitelkártyával történő vásárlásra, sőt, egészségpénztári szolgáltatások vásárlására vonatkoztak, ahol fel sem merül a készpénzfelvétel,
- a vásárlások számláinak határidőben történő megküldése esetén az ügyfél automatikusan, minden további feltétel nélkül kamatmentességben részesült; és
- ez a kamatmentes időszak elérhette a tájékoztatásban megjelölt 45 napot,
- a tájékoztatások kifejezetten és egyértelműen „vásárlásra” utaltak, azaz arra az esetre, amikor az ügyfél kártyával fizetett. A „vásárlás” szó a szavak köznapi értelme szerint sem tartalmazza a készpénzfelvételt, az egészségpénztári költségek pedig fogalmilag szolgáltatások ellenértékének kiegyenlítését jelentik, ahol a szolgáltatás nyújtója a kártya „lehúzásával” jut az ellenértékhez. Ilyen konstrukcióban fogalmilag kizárt a készpénzfelvétel, ami kizárólag banki ATM-ek segítségével valósulhat meg,
- mivel a hitelkártya feltételei szerint a hitelkártyával történő vásárlás minden további feltétel nélkül kamatmentes, ha az ügyfél a türelmi időszak végéig a teljes hiteltartozását kiegyenlíti, a tájékoztatások tartalmilag teljes körűek és pontosak voltak. Ha ugyanis az ügyfél egészségpénztári szolgáltatások igénybevételére használta a kártyáját és a számlákat határidőben megküldte a K&H Medicinának, akkor a felhasznált hitelkeretet a türelmi időn belül kiegyenlítették, így a kamatmentességhez ténylegesen semmilyen további feltételnek nem kellett teljesülnie, a tájékoztatás tehát nem hallgatott el semmilyen feltételt. A kamatmentes időszak reálisan és ténylegesen az ügyfelek rendelkezésére állt. Ennek az időszaknak a hossza a 30 napos elszámolási és 15 napos türelmi időszak összességéként elérte a 45 napot,
- bár a hitelkártyáról nyújtott más tájékoztatások figyelemfelhívó reklámnak minősültek, tartalmilag pontosak, a kiemelt tulajdonság tekintetében teljes körűek és megalapozottak voltak,

- a K&H Medicina hitelkártyával kapcsolatos tájékoztatásaiért nem a K&H Medicina, hanem az azok tartalmát kizárólagosan meghatározó K&H a felelős reklámozóként. Mindettől függetlenül azonban a tájékoztatásban kifogásolt tájékoztatás - különösen az egészségpénztári működésre tekintettel - alapos, teljes körű és pontos volt, és a hitelkártyák egyéb felhasználási lehetőségeit ismertető esetleges részek sem tartalmaztak megtévesztő tájékoztatást, illetve nem hallgattak el megtévesztő módon lényeges tulajdonságokat.

A K&H Medicina a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetését kérte.

41. Az ADOSZT előadta,

- tevékenysége nem tartozik a Tpv. hatálya alá tárgyi hatály hiánya miatt, ugyanis tevékenysége nem minősül sem gazdasági, sem piaci tevékenységnek. Az egészségpénztárak működését az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény szabályozza, annak hatálya alá tartozik. A pénztár zárt gazdálkodási elven működik, gazdálkodása kizárólag csak az alapszabályban meghatározott szolgáltatások szervezésére és teljesítésére irányulhat. A pénztár a törvény előírásai szerinti szolgáltatásai szervezéséhez, finanszírozásához és teljesítéséhez kapcsolódó pénzügyi feltételek megteremtése érdekében jogosult gazdálkodási tevékenységet folytatni. A pénztár gazdálkodása keretében pénztári tevékenységet, a pénztárvagyon befektetését és kezelését végzi, valamint kiegészítő vállalkozási tevékenységet folytat, utóbbit kizárólag a PSZÁF engedélyével. Az ADOSZT Alapszabályában nem szerepel, hogy a pénztár ilyen tevékenységet folytat, nyilatkozata szerint kiegészítő vállalkozási tevékenységet nem folytat,
- a co-branded hitelkártya kibocsátásához, illetőleg a reklámozáshoz semmilyen anyagi érdeke nem fűződik. A kártyakibocsátás miatt nem nőtt meg a tagdíjbevétele, sőt, ezzel összefüggésben többletkiadása jelentkezett, mivel külön díjat fizet ezzel kapcsolatban az adminisztrációt ellátó vállalkozásnak. Nem helytálló tehát, hogy közvetlen anyagi érdekeltsége állna fenn, hiszen a kártyabirtokos által a havi tagdíjban megfizetett éves kártyadíj 50%-a az ADOSZT-nál marad. Az ADOSZT-tal vállalkozói szerződéses jogviszonyban lévő TLM-EPT Kft. és a K&H közötti szerződésben szerepel egy olyan szerződési rendelkezés, amely szerint a co-branded hitelkártyának az első évet követő további díjait, az egészségpénztári tagok a havi tagdíjban fizetik meg, azonban a TLM-EPT Kft. és a K&H közötti szerződés nem állapíthat meg kötelezettséget egy tőlük teljesen elkülönült harmadik személy terhére. (az ADOSZT és az adminisztrációt ellátó vállalkozás két külön személy). Az sem került vizsgálatra, hogy a szerződési rendelkezések alapján vagy attól eltérően, valóban történt-e az egészségpénztári tagok által a havi tagdíj terhére történő kártyadíj fizetés,
- a küldöttközgyűlésen a küldöttek a kártya kapcsán részletes tájékoztatást kaptak, s a felmerültek kérdésre a K&H teljes körű tájékoztatást adott,
- a tájékoztató füzetben közöltek nem alkalmasak arra, hogy a fogyasztó választási szabadságát befolyásolják, a fogyasztót információk elhallgatásával vagy a termékre vonatkozó egyes tulajdonságok, körülmények kiemelésével megtévezzék. A tájékoztató füzet jellege, terjedelme nem teszi lehetővé egy mindenre kiterjedő széles körű tájékoztató közzétételét, mely esetben elkerülhetetlen, hogy bizonyos információkhoz a fogyasztó más forrásból jusson hozzá,

- a K&H ADOSZT Visa Electron Hitelkártya az ADOSZT tagjai számára kínált speciális, az átlagtól eltérő használatra szóló „egészségpénztári” kártya. Ennek a kártyának fő funkciója az egészségpénztári tagok költségeihez alternatív lehetőség biztosítása, nem pedig a pénztári tagok ellátása egy új, általános tulajdonságokkal bíró hitelkártyával. Az egészségpénztári tagok a co-branded hitelkártyát az általuk igénybevett szolgáltatások, illetve vásárolt áruk ellenértékének a kifizetéséhez igényelték, és ilyen célból használták, nem úgy, mint egy átlagos hitelkártyát. Ebből következőleg a tájékoztató füzetben megjelent információk, amelyek főleg a co-branded hitelkártya áruvásárlásra való használatára vonatkoznak, éppen azokra a lényeges körülményekre hívja fel a figyelmet, mely a pénztári tagok számára fontos a co-branded hitelkártya használatával kapcsolatban,
- a co-branded hitelkártya kibocsátásához sem anyagi, sem egyéb versenyjogi szempontból elbírálható érdeke nem fűződik,
- az ADOSZT és a K&H közötti „Együttműködési megállapodás” tartalmazza, hogy „A Felek megállapodnak abban, hogy a co-branded kártyák bevezető, és folyamatos marketing támogatásában együttműködnek”, azonban a szerződés idézett rendelkezése szerinti - a kifejtendő marketing tevékenységre vonatkozó, a felek jogait és kötelezettségeit tartalmazó - külön megállapodás nem jött létre,
- semmilyen reklámkampányt nem szervezett, s azokban nem is vett részt a kártyakibocsátással kapcsolatban. A kamattájékoztatásban semmilyen döntési, véleményezési joga nem volt, ez a K&H-t illette meg.

Az ADOSZT az eljárás megszüntetését kérte.

42. A SuperShop előadta,

- a K&H hirdetése nem ütközik a Tpvt. rendelkezéseibe, mivel bár kétségtelen, hogy vannak olyan hirdetések, amelyek kifejezetten nem közlik, hogy a kamatmentességnek milyen feltételei vannak, azonban a hirdetés megszövegezéséből a fogyasztók számára egyértelműen kiderül, hogy a hirdetés lehetőséget kínál, amelynek bekövetkezése feltételektől függ,
- a Versenytanács az „akár” szócska jelentését tévesen értelmezi. Annak használata nemhogy elfedi, hanem éppen erősíti azt, hogy a 45 napos használatnak vagy éppen a kamatmentességnek feltételei vannak. A hirdetést nem lehet úgy értelmezni, hogy automatikusan, feltétel nélkül lehet a hitelkeretet kamatmentesen használni, s ez a fogyasztók számára is egyértelmű kell, hogy legyen. Az „akár” szócska a reklámozásban bevett szófordulat, számos ilyen, az „akár” szót alkalmazó reklámot lehet találni,
- a hirdetés nem hallgatott el feltételeket, pusztán a leglényegesebbekre helyezte a hangsúlyt. Lehetetlen, hogy az adott termékről, szolgáltatásról teljes körű tájékoztatást adjon a hirdető; arra van mód, hogy a lényeges, a figyelmet a termékre irányító információkat közölje a fogyasztókkal. A jelen esetben több hirdetésben alkalmazásra kerül a „vásárlási tranzakciók és teljes visszafizetés esetén” megjegyzés, amely az „akár 45 napig kamatmentesen használhatja” szöveggel együtt azt az értelmet hordozza, hogy a kamatmentesség vásárlási tranzakció esetén és a teljes hitel visszafizetése esetén jár. A „teljes” szó nem vonatkoztatható csak és kizárólag a vásárlási tranzakcióra, mivel ha a K&H szándéka erre irányult volna, akkor nyilván a „vásárlási tranzakciók teljes visszafizetése esetén” megjegyzést alkalmazta volna, s nem különíti el őket a kötőszóval (vagy éppen vesszővel),

- az „akár 45 napig kamatmentesen használhatja” állítás mellett bizonyos esetekben megjelent azon megjegyzések, miszerint rugalmas visszafizetési, illetve bármikor, bármire történő felhasználási lehetőséggel bír az adott konstrukció, nem tették valótlaná az állítást, hogy „akár 45 napig kamatmentes” hitelhez lehet jutni. Ezen megjegyzések pusztán a konstrukció további előnyeit sorakoztatják fel,
- kizárja versenyjogi felelősségét az a tény, hogy a hirdetés szövegét a K&H határozta meg, a SuperShop-nak sem döntési, sem véleményezési joga nem volt. Míg más co-branded partnereknél a megállapodás tartalmazta, hogy „a felek bevezető és folyamatos marketing támogatásában együttműködnek”, addig a SuperShop-nál eleve egy erősen korlátozott jogról lehet beszélni, amely csak a „kreatív anyagok” véleményezésére, de azon belül is a törzsvásárlói részre vonatkozó tartalomra terjed ki. A SuperShop alappal feltételezhette továbbá, hogy a hirdetés mind versenyjogi, mind reklámjogi szempontból megfelelő, hiszen a K&H minden esetben előzetesen megfelelőnek ítélte a hirdetést (a kész szöveget a K&H jóváhagyása után jelentethette meg a SuperShop). Ilyen körülmények között a SuperShop-tól nem várható el, hogy megítélje a hirdetés esetleges - egyébként nem nyilvánvalóan - jogsértő mivoltát. Módja és lehetősége sem volt megismerni, hogy a hirdetés szövege ténylegesen megtévesztő-e avagy sem, hiszen maga nyilvánvalóan nem köthet ilyen hitelkártya-szerződést, és az sem várható el tőle (mint ahogy egyébként a különböző médiák vagy egyéb hirdetőfelületek üzemeltetőitől sem), hogy a nála hirdető partner általános szerződési feltételeit, az üzletszabályzatát stb. minden egyes hirdetés közzététele előtt „átböngéssze”,
- a SuperShop szerepe - lényegében - az egyes hirdetések közzétételére korlátozható, amely nem több, mint a hirdetések „felvétele” és „nyilvánosságra hozatala”,
- az általa kapott jutalék az első két évben ténylegesen minimálisnak tekinthető, s utána sem minősíthető jelentősnek az éves bevételeit tekintve, mivel ez a jutalék döntő mértékben egyébként sem az esetlegesen megtévesztő tájékoztatásnak „köszönhető”,
- a hirdetések közzététele ugyan a SuperShop közreműködésével, ugyanakkor ez mindenkor a K&H kérésére (megrendelésére) és mindenkor az ő költségén történt, még akkor is, ha pro forma az egyes számlákat a SuperShop fizette. A SuperShop a hirdetéseket a K&H és más Partnerek által előre rendelkezésre bocsátott marketing büdzséből fizette,
- összességében tehát nem állapítható meg a SuperShop versenyjogi felelőssége a hirdetések tartalmáért, ugyanis a felek szerződésében kizárólag egy korlátozott - a pontgyűjtésre vonatkozó - véleményezési jog illette meg. A tájékoztatás tartalmát a SuperShop nem is tudta megítélni, s ez egyébként sem várható el egy hirdetés közzétevőjétől, különösen azt követően nem, hogy a tájékoztatás szövegét maga a reklámozó már ellenőrizte és jóváhagyta.

Az esetleges bírság körében kiemelte,

- a felróhatóság hiánya áll fenn esetében,
- korábban nem tanúsított Tpv-t sértő magatartást,
- önállóan nem népszerűsítette a co-branded hitelkártyát, a co-branded hitelkártyával kapcsolatos mindennemű kommunikáció a K&H utasítása, útmutatása alapján és engedélyezésével történt,

- össz-kártyakibocsátásának eddig is mindössze néhány tized százalékát jelentette a K&H SuperShop Visa Electron co-branded hitelkártya,
- minimális vagyoni előnyre tett szert.

A SuperShop kérte

- az eljárás megszüntetését, vagy azt, hogy a Versenytanács állapítsa meg, a magatartás nem ütközik törvénybe, mivel az eljárásban kifogásolt hirdetés nem ütközik a Tpvt. rendelkezéseibe, így a jogsértés nem állapítható meg,
- a jogsértés esetleges megállapítása esetén a bírság kiszabásának mellőzését, illetve bírság kiszabása esetén annak csekély összegben történő megállapítását.

V.

A vizsgálók indítványa

43. A vizsgálók kiemelték, a hitelkártyák kamatmentességére vonatkozó, kifogásolt reklámközlések

- vagy nem közlik, hogy a kamatmentességnek feltételei vannak,
- vagy elhallgatnak feltételt vagy olyan más állításokat sorolnak melléjük, amelyek miatt valótlaná válik az állítás.

A vizsgálók jogsértés megállapítását és bírság kiszabását indítványozták valamennyi eljárás alá vont vonatkozásában.

VI.

Jogi háttér

44. A Tpvt. 1.§-ának (1) bekezdése értelmében a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak - ideértve a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepét is a VI. fejezetben szabályozott magatartások kivételével - (a továbbiakban az előzőek együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik. A Tpvt. hatálya alá tartozik továbbá - a II-III. fejezetekben szabályozott magatartások kivételével - a vállalkozás külföldön tanúsított piaci magatartása is, ha annak hatása a Magyar Köztársaság területén érvényesülhet.

A Tpvt. 8.§-a (1) bekezdésének első mondata szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. Ugyanezen cikk (2) bekezdésének a) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

A Tpvt. 9.§-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

A Tpvt. 67.§-ának (4) bekezdése rögzíti, hogy nem indítható vizsgálat, ha az e törvénybe ütköző magatartás elkövetése óta öt év eltelt. Ha a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás azzal valósul meg, hogy valamely helyzetet vagy állapotot nem szüntetnek meg, a határidő mindaddig nem kezdődik el, amíg ez a helyzet vagy állapot fennáll.

A Tpvt. 70.§-ának (1) bekezdése alapján a vizsgáló végzéssel vizsgálatot rendel el olyan tevékenység, magatartás vagy állapot észlelése esetén, amely a Tpvt. rendelkezéseit sértheti, feltéve, hogy az eljárás a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik, és a közérdek védelme az eljárás lefolytatását szükségessé teszi. A végzésben meg kell jelölni azokat a körülményeket és magatartásokat, amelyek miatt az eljárás megindult.

A Tpvt. 72.§-a (1) bekezdésének a) pontja szerint az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentésének kézhezvételét követően az eljárást végzéssel megszünteti, ha a vizsgálat elrendelésére okot adó, a 70.§ (1) bekezdésében meghatározott körülmények nem állnak fenn, továbbá akkor, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény; az eljárást megszüntető végzéssel szemben külön jogorvoslatnak van helye.

A Tpvt. 77.§-a (1) bekezdésének d) és f) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, illetve megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását.

Az eljáró versenytanács a Tpvt. 78.§-ának (1) bekezdése alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpvt. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

VII.

A Versenytanács döntése

45. A Tpvt. a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartások tilalmazásával a gazdasági versenyt oly módon óvja, hogy nem engedi tisztességtelenül befolyásolni a fogyasztói döntés mechanizmusát. A fogyasztói döntés szabadsága hozzájárul a verseny hatásosságához. A fogyasztói döntés nem szabad, ha az információkeresési folyamatot egy vállalkozás tisztességtelenül befolyásolja. A tisztességtelen

befolyásolás kihat vagy kihathat a fogyasztók azonos vagy egymást ésszerűen helyettesítő termékek közötti választásának a folyamatára, s ezáltal a verseny alakulására, ezen keresztül pedig a versenytársakra.

46. A fogyasztók felé irányuló minden (reklámként vagy más módon megnyilvánuló) tájékoztatással szemben követelmény, hogy annak alapján a fogyasztó reális képet alkothasson az adott termékről (áruról, szolgáltatásról).

47. Különösen fontos a fogyasztók pontos, megfelelő tájékoztatása azoknál a pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződéseknél, ahol a felek közötti kölcsönös bizalomnak kiemelkedő szerepe van a termék sajátosságai következtében.

48. A fogyasztó választási szabadságát korlátozó, nem teljes körűen pontos tájékoztatás jogellenes.

49. A Versenytanács nem vitatja, általában nem várható el valamely kommunikációs eszköztől (és különösen egy reklámtól) a teljes körű termékleírás, ugyanakkor ha egy tájékoztatás már megjelenít, kiemel valamely lényeges körülményt, akkor azt pontosan kell tennie, nem elhallgatva egyes, a közlés helyes értelmezéséhez szükséges tényeket.

A valós adatokat tartalmazó és előnyös tulajdonságokat kiemelő tájékoztatás is lehet félrevezető, ha elhallgat olyan adatokat, amelyek a közölt tulajdonságok értelmezéséhez elengedhetetlenül szükségesek.

50. A jogsértő tájékoztatás akkor is megvalósul, ha utóbb mód van a teljes körű valós információk megismerésére (akár a bankfiókban, akár más módon), figyelemmel arra, hogy a Tptv. 8.§-ának (1) és (2) bekezdése a tisztességtelen befolyásolásra alkalmas tájékoztatást tilalmazza, e sérelem megvalósulása pedig a jogsértő információk közreadásával befejeződik. Kiemeli a Versenytanács, egyébiránt nem várható el a fogyasztótól, hogy megkérdőjelezze a vállalkozás által közzétett tájékoztatás üzenetét.

Önmagában az a körülmény, hogy a megtévesztő tájékoztatás hatására esetleg felkeresi a fogyasztó az eljárás alá vontat további információk beszerzése végett, már kifogásolható, hiszen ennek során az eljárás alá vont „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a szolgáltatás igénybevételére vagy más terméket kínálhat fel neki. Az üzleti-piaci folyamatok igen lényeges mozzanata a kölcsönös kapcsolatfelvétel, amelynek során mindkét félnek számos alternatíva áll a rendelkezésére a realizáláshoz. Ha pedig ezen kapcsolatfelvétel alapja, elindítója egy jogsértő, megtévesztő tájékoztatás, akkor egyértelmű, hogy a további informálódás (ti. a kapcsolatfelvétel valamilyen formája) nem küszöböli ki a jogsértést.

Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács nem fogadta el a K&H-nak a fogyasztók utólagos tájékoztatásával kapcsolatos védekezését.

51. Kiemeli a Versenytanács, a jelen eljárásban vizsgált tájékoztatások nem minősülnek ún. figyelemfelhívó reklámnak, hiszen a figyelemfelhívó reklám nem tartalmazhat a termék (szolgáltatás) lényeges tulajdonságára vonatkozó információt. Ezzel szemben a K&H által kibocsátott hitelkártyákról adott tájékoztatások

információt adtak a hitelkártya lényeges tulajdonságáról, arról, hogy az kamatmentességgel használható.

52. A „jelen hirdetés nem minősül ajánlattételnek” és más hasonló közlések nem alkalmasak a versenyjogi felelősség alóli mentesülésre. Elfogadásuk esetén a fogyasztók felé irányuló reklámozási tevékenység bárminemű szabályozása és ellenőrzése céltalan lenne, egyben a vállalkozások reklámozási önkénye előtt minden korlát megszűnne, a fogyasztók tájékoztatásának eme fontos csatornáját a tisztességtelen befolyásolás lehetőségének területévé téve. Ugyanezen okból nem eredményezi a versenyjogi felelősség alóli mentesülést az arra történő utalás sem, hogy a részletek a Hirdetményben, az Általános Szerződési Feltételekben stb. találhatóak.

53. A hitelkártya használatának kamatmentességére vonatkozó ígéret megítélésekor a Versenytanács abból indult ki, hogy a bankkölcsön jogi természetéhez tartozik a felvétel időpontjától számítottan a kamat, valamint az egyéb járulékos költségek, díjak fizetésének kötelezettsége. Azonban jogilag nem tiltott, hogy a pénzügyi intézmények a fogyasztók javára ettől egyoldalúan eltérjenek, s szolgáltatásukat kevésbé terhes tulajdonságokkal ruházzák fel, s így vonzóbbá teszik a fogyasztók számára, amely a piaci versenyben előnyükre válik. Ilyen eltérésnek minősül a kamatfizetés kezdő időpontjának a jogszabályi előírásnál kedvezőbb kitűzése, azaz hosszabb-rövidebb időre kamatmentesség biztosítása, feltétellel vagy anélkül.

54. Abban az esetben, ha egy vállalkozás a hitelkártya kamatmentes használatának lehetőségéről ad tájékoztatást, a kamatmentesség ígéretéről a fogyasztók csak akkor kapnak reális képet, ha a tájékoztatás egyértelműen, pontosan tartalmazza, hogy

- a kamatmentesség kizárólag a kártyával történő vásárlásokra vonatkozik, készpénzfelvételre nem,
- a kamatmentességhez a teljes tartozás fizetési határidőig történő megfizetése szükséges, a teljes tartozás egy részének megfizetése esetében a fogyasztó kamat megfizetésére köteles,
- a teljes tartozásba nemcsak a vásárlási tranzakciók tőkeösszege, hanem a bank felé a hitelkártya jogviszonnyal összefüggésben bármilyen jogcímen fennálló tartozás beleértendő (vásárlási és készpénzfelvételi tranzakciók, illetve a bank által felszámított költségek, díjak teljes összege).

Ha a fogyasztók felé irányuló tájékoztatás a kamatmentes időtartam hosszáról is tájékoztatást ad („akár x napig kamatmentes”), az ígéret reális megítéléséhez annak ismerete is szükséges, hogy az x nap csak akkor teljesül, ha az elszámolási időszak első napján történik meg a vásárlási tranzakció, ettől kezdve a kamatmentes időtartam hossza folyamatosan, minden egyes további napon 1 nappal csökken.

55. A fentieket szükségességét támasztják alá a PSZÁF megállapításai is (14. pont), amelyek szerint

- a fogyasztók jelentős része nincs pontosan tisztában a kamatmentes periódus jellemzőivel, nem tudják, hogy csak akkor van kamatmentesség, ha a meghatározott időn belül az adott terméknel meghatározott módon teljesítik a befizetést,
- a pénzügyi intézmények számos ügyféltájékoztató anyagban tájékoztatják ügyfeleiket a kamatmentes periódusról, azonban a tájékoztatás módja fogyasztóvédelmi szempontból aggályos. Nem hívják fel hangsúlyosan az ügyfél figyelmét, hogy a kamatmentes periódus csak abban az esetben él, ha

a felhasznált teljes hitelösszeget a fizetési határidőig megfizeti. „Részlegesen” ez az opció nem vehető igénybe, tehát ha a minimum összeget meghaladóan, de nem a teljes összeget törlesztik, nincs kamatmentes periódus a törlesztett részletet illetően,

- az sem tudatosul a fogyasztókban, hogy amennyiben nem a felhasznált teljes összeget fizetik vissza, akkor a teljes igénybevett hitelösszeg válik kamatkötelessé, nem csupán a vissza nem fizetett hitelösszeg-rész,
- a kamatmentes periódus működésének megismerése az általános szerződési feltételekből vagy egyéb dokumentumokból meglehetősen bonyolult.

56. Az „akár” szóval összefüggésben a Versenytanács kiemeli, az „akár” szó általában valamely maximális lehetőséget fejez ki. A jelen esetben ugyanakkor az „akár” szóhasználat értelmezése nem egyértelmű, s nem egyszerűen valamely maximális lehetőséget jelez.

Az „akár x napig kamatmentesen költheti a bank pénzét” és más hasonló tartalmú közléseket a fogyasztók a Tptv. 9.§-a alapján úgy értelmezhetik (mert az a hamis látszat), hogy lehetőségük van automatikusan, feltétel nélkül maximum x napig kamat nélkül használni hitelkeretüket, s csak a határidő leteltétől kell kamatot fizetniük a felvett hitel után. Ezt támasztja alá magának a K&H-nak az előadása is, amely szerint a reklám észlelésekor a fogyasztó nem bocsátkozik mondatszerkezeti elemzésekbe, hanem benne a tájékoztatás üzenete marad meg.

Ha mellőzésre kerül a kamatmentesség hosszára utaló „akár x napig” félmondat, a visszamaradt mondatrészéből kiviláglik a kamatmentesség okszerűen értelmezett automatizmusa. Az „akár” szócska használata a hitelkártya-használat automatikusan járó, vélt kamatmentességét erősíti, s elfedi azt a lényegét, hogy a kamatmentességnek feltétele van. A kamatmentesség hosszának hangsúlyozása értelmetlen annak folytán, hogy maga a kamatmentesség bizonytalan, mert feltételhez kötött.

57. A Versenytanács megállapította, a K&H által kibocsátott kártyákkal kapcsolatos, a III. pontban ismertetett vizsgált tájékoztatások nem tettek eleget maradéktalanul a fenti követelményeknek, így azok alkalmasak voltak a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására. Ezen tájékoztatások esetében nem volt szükséges az alábbiakon túlmenően külön-külön részletesebben elemezni a reklámokat:

- az a tájékoztatás, amely csak (az akár x napig tartó) kamatmentességre utal, s ezzel összefüggésben további tájékoztatást nem nyújt, figyelmen kívül hagyja (és ezáltal alkalmas a fogyasztók megtévesztésére), hogy a kamatmentességhez több feltétel teljesítése szükséges, hiszen az „akár x napig” közlés nem azt jelzi, hogy feltétele van a kamatmentességnek, hanem azt, hogy a kamatmentesség időtartama elérheti az x napot is (lásd a 23. pontot),
- a K&H által kibocsátott kártyákról adott tájékoztatások egy részében (lásd a 24.1.-24.9. pontokat) valamilyen módon megjelenik, hogy a kamatmentesség vásárlásra vonatkozik. Ez az egyéb feltételekre ki nem térő tájékoztatás ugyanakkor szintén nem ad reális, a teljesítendő feltételeket megfelelően ismertető képet a kamatmentességről mint a termék lényeges tulajdonságáról,
- a 24.10. pontban ismertetett tájékoztatásban megjelenik annak közlése, hogy „vásárlási tranzakciók és teljes visszafizetés esetén” van lehetőség a hitelkeretből vásárlásra fordított pénzüsszeget akár 45 napig is kamatfizetés nélkül használni. Ez kifejezetten azt sugallja a fogyasztó számára, hogy a

vásárlásokra fordított összegek visszafizetése esetén érvényes a kamatmentesség, nem adva egyértelmű tájékoztatást arról, hogy a kamatmentességhez a teljes felhasznált hitelkeretet kell visszafizetni, amely nemcsak a vásárlási tranzakciók értékét tartalmazza. A tájékoztatás alapján a fogyasztóban az a kép alakul ki, hogy a kamatmentességhez elégséges, ha az áruvásárlással kapcsolatos összes tartozását maximum x napon belül kiegyenlíti, miközben ez a kamatmentesség megszerzéséhez elégtelen, s erre a kapott tájékoztatásokból életszerűen következtetni nem lehet. A tájékoztatás azt a látszatot kelti, hogy ha a fogyasztó egy vásárlási tranzakciót valósít meg, akkor az adott vásárlás vonatkozásában a tájékoztatásban szereplő x nap áll a rendelkezésére a visszafizetésre, miközben nem az egyes vásárlások esetében kell külön-külön teljesülnie az x napnak, hanem az adott elszámolási időszak egésze vonatkozásában, azaz nem valós az a várakozás, hogy ha a fogyasztói a mai napon vásárol, akkor kamatmentességet ér el, amennyiben a tájékoztatásokban szereplő x napon belül megfizeti a vásárlás ellenértékét.

58. Megjegyzi a Versenytanács,

- az internetes honlap, a szórólap, a DM levél és a nyomtatott sajtóban megjelentetett reklámok vonatkozásában nyilvánvalóan nincs annak területi korlátja, hogy a fogyasztóknak szóló tájékoztatásnak (a formai kivitelezés, szerkesztési megoldások révén sem akadályozottan) részévé váljanak a szükséges, 54. pontban jelzett információk,
- az interneten közzétett tájékoztatások kapcsán általában figyelembe veendő, hogy adott esetben a „továbbklikkelés” révén a fogyasztók újabb információkhoz juthatnak, mindazonáltal nem szolgálja a fogyasztók tényleges tájékozottságát, ha az elsődlegesen észlelt tájékoztatást érdemben kiegészítő (így pl. a kamatmentesség ígéretének megfelelő értelmezéséhez szükséges) információkat csak további „kutakodás” (pl. az ÁSZF, Hirdetmények és más hasonló dokumentumok átolvasása és elemzése) révén, esetlegesen érhetik el ezen bonyolult, a fogyasztó számára nehezen érthető termék esetében.

59. A K&H védekezésében hivatkozott a Gazdasági Versenyhivatalnak „A fogyasztói döntések szabadságára vonatkozó, a GVH által követett alapelvek” című dokumentumára, a 2005/29/EK irányelvre, illetve a Versenytanács más ügyekben hozott határozataira. Ezzel kapcsolatban a Versenytanács aláhúzza,

- nem köteles megindokolni a „A fogyasztói döntések szabadságára vonatkozó, a GVH által követett alapelvek” című dokumentumban foglaltakkal való egyezést vagy az azoktól való eltérést, ugyanakkor megjegyzi, határozata összhangban van a dokumentumban kifejtettekkel (lásd különösen a 2. alapelvet és a határozat 45. pontját, a 3. alapelvet és a határozat 50. pontját, az 5. alapelvet és a határozat 49. pontját),
- a 2005/29/EK irányelv nemzeti jogba történő beemelése még nem történt meg, annak rendelkezései a jelen eljárásra nem irányadók,
- a határozat összhangban van a Versenytanács gyakorlatával (lásd különösen a Vj-56/2006. számú ügyben hozott határozatot).

60. A Versenytanács valamennyi, a fentiek szerint jogsértőnek minősülő tájékoztatás vonatkozásában (figyelemmel a 61. pontban foglaltakra) megállapította a K&H felelősségét, azon tájékoztatások esetében is, amelyek közzétételében nemcsak a tájékoztatások tartalmát elsődlegesen meghatározó K&H, hanem valamelyik partner is közreműködött. A K&H által kibocsátott, az eljárás alá vont partnerekkel megkötött együttműködéssel érintett hitelkártyák kapcsán közzétett tájékoztatásokat (26-37.

pontok) az előzőekben kifejtettek alapján szintén a fogyasztók megtévesztésére alkalmasnak ítélte a Versenytanács.

61. A K&H eljárás alá vont partnereinek a fogyasztóknak nyújtott tájékoztatásokért fennálló versenyjogi felelősségével kapcsolatban a Versenytanács megállapította,

- a felek megállapodása kiterjed a marketing terén való együttműködésre,
- a partnerek a tájékoztatások fogyasztókhoz való eljuttatásában szerepet játszottak,
- az együttműködés, s így a tájékoztatás is nemcsak a K&H, hanem a partnerek érdekét is szolgálta.

Mindezek alapján a K&H által kibocsátott, az eljárás alá vont partnerekkel megkötött együttműködési megállapodásokkal érintett hitelkártyák kapcsán közzétett jogsértő tájékoztatásokkal kapcsolatban nem zárható ki az eljárás alá vont partnerek versenyjogi felelőssége, amelyen az sem változtat, hogy a hitelkártyára vonatkozó tájékoztatás tartalmát kizárólag vagy elsődlegesen a K&H határozta meg. Mindazonáltal a Versenytanács a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem látta megállapíthatónak a partnerek versenyjogi felelősségét, mivel nemcsak általános szinten, hanem az egyes tájékoztatások vonatkozásában részletesen is fel kellett volna tárni, hogy azok tartalmának meghatározásában konkrétan milyen szerepe volt a K&H-nak és a másik félnek, milyen tartalmú egyeztetés zajlott közöttük. Mindez további - az eljárás egészét elhúzó - eljárási cselekmények lefolytatását tette volna szükségessé, miközben a rendelkezésre álló iratokból, nyilatkozatokból az egyértelműen megállapítható, hogy a partnerek vizsgált tájékoztatásokkal összefüggésben fennálló felelőssége csekély mértékű, illetőleg a jelen ügyben azonosított versenyjogi probléma megoldása elsősorban a K&H-val szembeni fellépés eredményeként érhető el.

Minderre tekintettel a Versenytanács a K&H Lízingscsoport, a K&H Medicina, az ADOSZT és a SuperShop vonatkozásában a versenyfelügyeleti eljárást a Tpv. 72.§-a (1) bekezdésének a) pontja alapján egy külön végzésben megszüntette.

62. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, a K&H 2003 áprilisától egyes fentiekben részletezett piaci tájékoztatásaiban a fogyasztók megtévesztésére alkalmas tájékoztatást adott az általa kibocsátott hitelkártyák kamatmentes használatáról, megsértve a Tpv. 8.§-a (2) bekezdésének a) pontját.

63. A Versenytanács kiemeli, a jelen eljárásban kizárólag a kamatmentességre vonatkozó tájékoztatások versenyjogi értékelését végezte el, nem vizsgálva a kamat fizetésével kapcsolatos szabályokról (mikortól és milyen összeg után kell kamatot fizetni stb.) való tájékoztatásokat.

64. A Versenytanácsnak nem állt rendelkezésére egyértelmű adat arra nézve, hogy a K&H a vizsgált tájékoztatásokat továbbra is alkalmazva jelenleg is folytatja-e a jogsértő magatartást, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adva a fogyasztóknak, így a Versenytanács a jogsértés Tpv. 77.§-a (1) bekezdésének d) pontja alapján történő megállapítása mellett nem tartotta indokoltnak a jogsértő magatartás további folytatásának ugyanezen bekezdés f) pontja szerinti megtiltását. Jelzi ugyanakkor, hogy újabb versenyfelügyeleti eljárásra adhat alapot, ha a K&H, illetve partnerei ismételten tanúsítják a jogsértő magatartást.

65. A Versenytanács a jogsértés megállapítása mellett bírságot szabott ki a K&H-val szemben a Tpv. 78.§-ának (1) bekezdése alapján, a bírság összegét a Tpv. 78.§-ának (3) bekezdésében foglaltak szerint meghatározva.

A bírság összegének meghatározásakor a Versenytanács figyelemmel volt

- a jogsértő tájékoztatások megjelentetésével kapcsolatban felmerült ismert költségekre, nem mellőzve, hogy a tájékoztatások nem kizárólag jogsértőnek minősülő közlést tartalmaztak, hanem más közléseket is, ezért nem volt figyelembe vehető a költségek teljes összege,
- a tájékoztatásokkal elért fogyasztói kör nagyságára [a jogsértő tájékoztatások egy része nem kizárólag pl. szűk körben megküldött DM levél, hanem televíziós reklámok és nagy példányszámú sajtótermékekben közzétett reklámok révén valósult meg (a DM levelek kapcsán ugyanakkor azt sem mellőzve, hogy alkalmazásával a fogyasztók célzottabb megkeresésére nyílik lehetőség)],
- a K&H-nak a hitelkártyák piacán meglévő részesedésének mértékére,
- a jogsértéssel érintett, 2003 áprilisában kezdődött időszak hosszára.

A Versenytanács a bírság összegét csökkentő körülményként tekintett arra, hogy a fogyasztó végső döntésének meghozatalát, a szerződés megkötését megelőzően ismertté válhat az akcióban való részvétel összes feltétele.

A Versenytanács súlyosító körülményként értékelte, az elmúlt években a Versenytanács több alkalommal állapította meg, hogy a K&H a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas magatartást tanúsított (Vj-153/2004., Vj-33/2005., Vj-45/2006.).

A fenti szempontok alapján megállapított bírságösszeg (15 millió Ft) meg sem közelíti a K&H-val szemben kiszabható, törvényben meghatározott maximumot.

66. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110.§-ának (1) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

A Ket. 138.§-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tpv. 83.§-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.

VIII. Egyebek

67. A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45.§-án, illetékessége a Tpvt. 46.§-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86.§) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

68. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83.§-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2007. szeptember 20.